

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน
อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

นางสาวโสภา สมหวัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Development of a Model for Provision of Non-Formal and Informal Education
For Working Age Population in Khlong Thom District , Krabi Province**

Miss Sopa Somwang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Nonformal and Informal Educational

School of Educational Studies

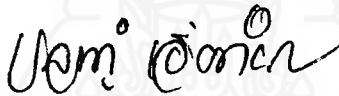
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน
อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ชื่อและนามสกุล นางสาวโสภา สมหวัง
แขนงวิชา การศึกษานอกระบบ
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุล
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ

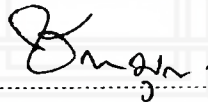
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

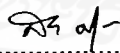
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์)

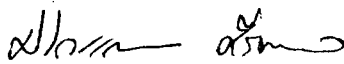
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม
จังหวัดกระบี่

ผู้วิจัย นางสาวโสภา สมหวัง รหัสนักศึกษา 2552900074

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกันทร บุญวัฒน์กุล

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบของประชากรวัย
แรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ (2) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน
(3) ตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง
เป็น ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 380 คน เครื่องมือที่
ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา ใน
การศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูอาสาสมัคร ครู กศน.ตำบล และนักศึกษา จำนวน
20 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการจัดการศึกษานอกระบบของประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม
จังหวัดกระบี่ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
สังคมและชุมชน พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ มีความสำคัญอยู่ใน
ระดับปานกลาง (2) รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่
พัฒนา มีดังนี้ (ก) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวิเคราะห์ความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็นของ
ผู้เรียน ใช้รูปแบบของชั้นเรียน และ การใช้ชุดการเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล กิจกรรมจัดโดย
การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ สื่อที่มีความเหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ ประเมินผลจากการปฏิบัติ และ ประเมิน
จากผลงาน (ข) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยคำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์และเป็นไปตามวิถีชีวิตของ
ชุมชน ระยะเวลาของหลักสูตรจำนวน 40 ชั่วโมง จัดในช่วงบ่ายของวัน สื่อที่มีความเหมาะสม คือ สื่อวีดิทัศน์ และ
การสาธิต ประเมินผลจากการปฏิบัติ และ ประเมินจากผลงาน (ค) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยคำนึงถึง
ความต้องการเรียนรู้ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของชุมชน สังคม ทั้งทางกายภาพ และ ชีวภาพ มีการสำรวจความ
ต้องการ และ จัดให้ตามความเหมาะสม จัดในรูปแบบของฐานการเรียนรู้ สื่อที่มีความเหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวี
ดิทัศน์ ประเมินผลจากการปฏิบัติ และ ประเมินจากผลงาน (ง) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนสังคม โดยคำนึงถึง
การบูรณาการความรู้ใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพา
ตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจัดในรูปของฐานการเรียนรู้ และมีกิจกรรมหลังจากการอบรม สื่อที่มีความ
เหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ การประเมินผลจากการปฏิบัติ และ ประเมินจากผลงาน และ (3) การตรวจสอบ
ความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่ามีเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้

คำสำคัญ รูปแบบ การจัดการศึกษา ประชากรวัยแรงงาน

Thesis title: Development of a Model for Provision of Non-Formal and Informal Education for Working Age Population in Khlong Thom District, Krabi Province

Researcher: Miss Sopa Somwang; **ID:** 2552900074;

Degree: Master of Education (Non-Formal and Informal Education);

Thesis advisors: (1) Dr. Chanoknart Boonwatthanakul, Assistant Professor;

(2) Dr. Sarephan Suphawan, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the state of provision of non-formal and informal education for working age population in Khlong Thom District, Krabi Province; (2) to develop a model for provision of non-formal and informal education for working age population; and (3) to verify the model for provision of non-formal and informal education for working age population in Khlong Thom District, Krabi Province.

Both the qualitative and quantitative research methodologies were employed in this research. In the quantitative study, the sample consisting of 380 working age population in Khlong Thom District, Krabi Province was obtained by random sampling. The employed research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis. In the qualitative study, the key informants consisted of 20 people including administrators, volunteer teachers, district non-formal and informal education teachers, and students. The employed research instrument was the focus group topics. Data were analyzed with content analysis.

The research findings showed that (1) regarding the state of provision of non-formal and informal education for working age population in Khlong Thom District, Krabi Province, it was found that the provision of basic education, the provision of education for life skills development, and the provision of education for community and society development were considered to be important at the high level, while the provision of education for career development was considered to be important at the moderate level; (2) the developed model for provision of non-formal and informal education for working age population in Khlong Thom District, Krabi Province had the following details: (a) for the provision of basic education, the appropriateness of the program was analyzed taking into consideration the needs of learners; the classroom-based instruction would be adopted with the use of learning packages responsive to individual differences; the learning activities included those for knowledge learning and practices; appropriate media included the Internet, and videos; evaluation of learning outcomes would be based on student's practice and performance outcome; (b) for the provision of education for career development, the provision must take into consideration the benefits of education for the students in compliance with the way of life of people in the community; the program would take 40 hours of learning time and would be offered during the afternoon session; appropriate media included videos and demonstration; and evaluation of learning outcomes would be based on student's performance; (c) for the provision of education for life skills development, the provision must take into consideration the learning needs which could vary depending on the physical and biological contexts of the community and society; there would be surveys of the needs of people and the provision of education must be responsive to those needs; instruction would be organized in the form of learning bases; appropriate media included the Internet, and videos; and evaluation of learning outcomes would be based on student's practice and performance outcome; and (d) for the provision of education for community and society development, the provision must take into consideration the integration of knowledge with the use of the community as a base for learning development in order to develop a strong and self-reliable community based on the sufficiency economy philosophy; instruction would be organized in the form of learning bases with post-training activities; appropriate media included the Internet, and videos; and evaluation of learning outcomes would be based on student's practice and performance; and (3) as for results of verification by the experts on appropriateness of the developed model, the experts had opinions that the model was appropriate and feasible for implementation.

Keywords: Model, Provision of non-formal and informal education, Working age population

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เล่มนี้สำเร็จได้ ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก นายสุชาติ ปัจฉิมเพ็ชร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ครูอาสาสมัคร ครู กศน.ตำบล ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ที่ได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำ กระตุ้น และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดมา และผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ุ สุภวรรณ อาจารย์ ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนา อย่างดียิ่ง และ ดร.ปรีชา จันทร์มณี ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำในขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูล อย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณบุคลากรสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

โสภา สมหวัง

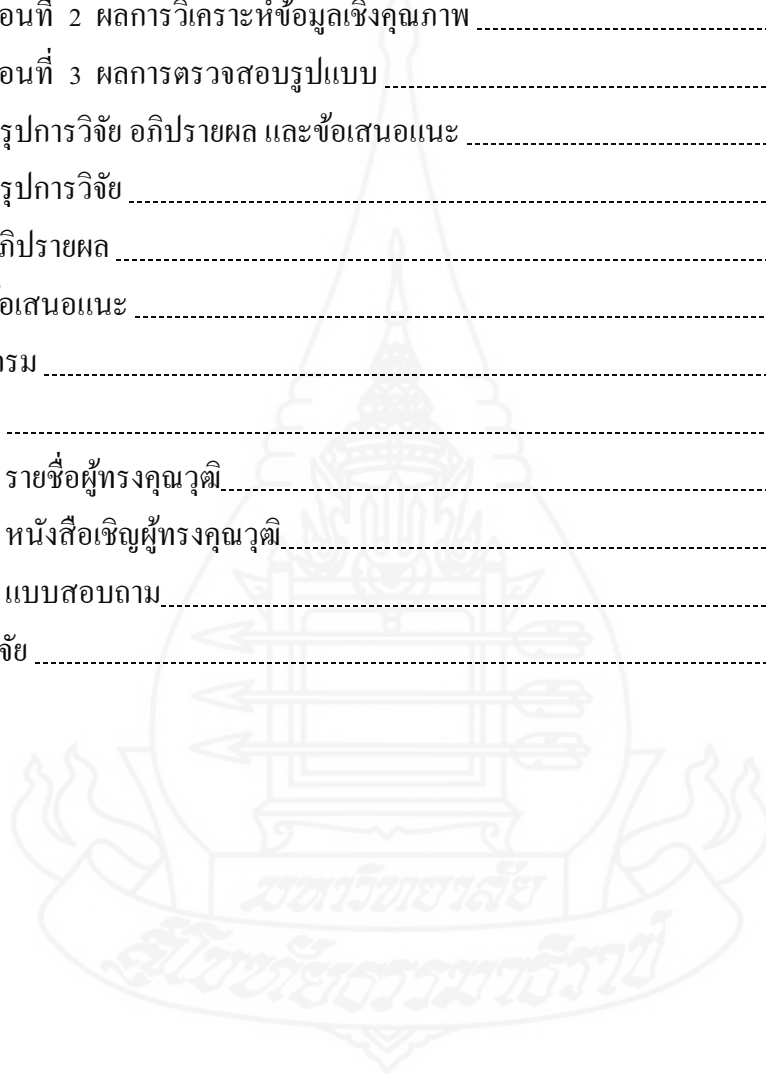
มีนาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การจัดการศึกษานอกระบบ	8
แนวคิดการพัฒนารูปแบบ	15
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้	18
สภาพทั่วไปของอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่	21
แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชากรวัยแรงงาน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการวิจัย	31
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการพัฒนา	34
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการตรวจสอบ	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 ผลการหาข้อมูลเชิงปริมาณ	38
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	61
ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบรูปแบบ	63
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	67
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	80
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	81
ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ	83
ค แบบสอบถาม	87
ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม	39
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	40
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ	41
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	42
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	43
ตารางที่ 4.6 ค่าร้อยละของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	44
ตารางที่ 4.7 ค่าร้อยละของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	45
ตารางที่ 4.8 ค่าร้อยละของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	48
ตารางที่ 4.9 ค่าร้อยละของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ...	50
ตารางที่ 4.10 ค่าร้อยละของรูปแบบที่ควรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละหลักสูตร	52
ตารางที่ 4.11 ค่าร้อยละของจำนวนชั่วโมงที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	53
ตารางที่ 4.12 ค่าร้อยละของรูปแบบกิจกรรม ที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต.....	55
ตารางที่ 4.13 ค่าร้อยละของรูปแบบกิจกรรมที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน....	56
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเหมาะสมของกิจกรรม ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน	58
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเหมาะสมของสื่อ ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน	59

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 สรุปลขั้นตอนการวิจัย.....	37
ภาพที่ 5.1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปี พ.ศ. 2557 ประชากรของประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 64,871,000 คน โดยเป็นประชากรวัยแรงงาน (ช่วงอายุ 15 – 59 ปี) ทั้งหมดจำนวน 42,989,000 คน คิดเป็นร้อยละ 66 ซึ่งเป็นจำนวน 2 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557)

การที่ประชากรวัยแรงงานมีจำนวนที่สูงมากเช่นนี้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้กำหนดเป้าประสงค์ให้ดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบที่ยกระดับให้ประชากรวัยแรงงานมีการศึกษาและคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขและมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวอย่างยั่งยืนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (สำนักงาน กศน., 2557)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนมุ่งหมายให้คนไทยทุกคนทุกกลุ่ม ได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเอง สร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยตั้งเป้าหมายเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยที่ได้รับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน จาก 8.2 ปี ในปี 2548 เป็น 10 ปี ในการไปสู่จุดหมายที่กำหนดนี้ประมาณการว่าประชากรกลุ่มอายุ 15 – 59 ปี ต้องได้รับการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 16 ล้านคน ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่อาจตอบสนองการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

ในศตวรรษที่ 21 ยุคที่เรียกว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การสื่อสารและเทคโนโลยี ซึ่งมีผลต่อการศึกษาของประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยที่รัฐบาลมีความพยายามที่จะส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยได้ใช้ความรู้ของตนสำหรับสร้างสรรค์สังคม ชุมชนและองค์กรแห่งการเรียนรู้ แรงบันดาลใจดังกล่าวนี้จะ

เกิดขึ้นได้ในสังคมไทย ถ้าประชาชนเห็นความสำคัญและได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นแนวคิดทางการศึกษาที่สำคัญของสังคมโลก โดยที่แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะสัมพันธ์กับการศึกษาที่บุคคลควรได้รับ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน และที่สำคัญคือการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ยิ่งแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตถูกให้ความสำคัญมากขึ้นเท่าไร การศึกษานอกระบบโรงเรียนก็ได้ทวีความสำคัญมากขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วตามวิถีชีวิตของประชาชนที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ข้อควรคำนึงที่สำคัญในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนคือ การจะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งใดๆ ในเชิงวิชาการและองค์ความรู้แต่ละด้าน นักพัฒนาหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีข้อมูลด้าน “แนวโน้มหรือทิศทางที่เหมาะสมและชัดเจน” ของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับประเทศไทย โดยอยู่บนพื้นฐานของสภาพและสถานการณ์ที่แท้จริงของสังคม ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (อาชัญญา รัตนอุบล ,2550)

ในปัจจุบันวิถีการเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าขององค์ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสังคมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ตลอดจนจนการพัฒนาการของระบบเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based Economy) ทำให้เกิดความต้องการการเรียนรู้อย่างกว้างขวางในแทบทุกกิจกรรมของสังคม วิถีการเรียนรู้ของคนจึงขยายขอบเขตจากการศึกษาในระบบ ไปสู่การเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้เกิดกิจกรรมการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การศึกษานอกระบบจึงมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์

วิธีการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง คือ การจัดการศึกษานอกระบบที่เหมาะสมในการช่วยยกระดับการศึกษาให้แก่ประชากรวัยแรงงาน เพราะการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความยืดหยุ่นเอื้อต่อสภาพความต้องการของผู้เรียนมากกว่า เพราะประชากรวัยแรงงานนี้ไม่มีเวลาในการศึกษาในชั้นเรียน ไม่มีเวลาให้กับการเรียนมากนัก การศึกษานอกระบบให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เมื่อมีความพร้อม และสามารถหยุดเรียนและกลับมาเรียนใหม่ได้เมื่อมีความพร้อมใหม่ การศึกษานอกระบบโรงเรียนจัดบริการความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด การศึกษานอกระบบเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนเฉพาะวิชาที่ตนต้องการหรือจะนำไปใช้ประโยชน์เท่านั้น การศึกษานอกระบบไม่จำกัดพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ไม่จำกัดอายุของผู้เรียน ประชากรวัยแรงงานจะมีอายุน้อย อายุมากเท่าใดก็สามารถเรียนได้ ถ้ามีความต้องการในการเรียนรู้ ผู้ที่มีอายุมากอาจเรียนร่วมกับผู้ที่มีอายุน้อยได้ ผู้เรียนสามารถเสนอแนะหรือขอให้หน่วยจัดเปิดสอนในวิชาที่ผู้เรียนต้องการเรียนได้ โดยไม่จำเป็นต้องมานั่งเรียน

ในชั้นเรียน ผู้เรียนอาจเรียนจากสื่อประเภทต่าง ๆ ที่บ้านของตนเองได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงน่าจะเป็นการศึกษาที่เอื้อโอกาสและเหมาะสมแก่แรงงานมากที่สุด (สุมาลี สังข์ศรี, 2545)

กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ มีวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบในการทำงานและการดูแลครอบครัว มีข้อจำกัดและมีประสบการณ์ในด้านลบกับการศึกษาในระบบโรงเรียน การจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้จึงต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนที่ต่างไปจากการจัดให้กับเด็กในวัยเรียน โดยมีหลักการและแนวคิดที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้ใหญ่ที่มีข้อจำกัดด้านร่างกายและจิตใจ เช่น สายตาไม่ชัด การได้ยินบกพร่อง มีปมด้อยเรื่องความรู้ที่ต่ำ เป็นต้น การจัดการเรียนรู้ การจัดหลักสูตร ต้องเป็นไปเพื่อไม่ให้เกิดข้อจำกัดเหล่านี้ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่

2. ต้องให้โอกาสที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นในเขตชนบทหรือในเมือง ในเขตชุมชนหรือถิ่นทุรกันดาร ฐานะดีหรือยากจน หรือผู้พิการ โดยให้โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

3. ต้องจัดให้สอดคล้องกับความถนัดและความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพและนำประสบการณ์ของตนมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเล่าเรียน เพื่อให้สามารถนำการเรียนรู้เหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนได้

4. ต้องเป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับวิถีชีวิตของผู้เรียน สัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วิถีชุมชน และท้องถิ่น การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องเป็นไปในลักษณะของการบูรณาการสาระการเรียนรู้ บูรณาการการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้

5. การเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบ มิได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนหรือสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ในบ้าน ที่ทำงาน ไร่ นา ตลาด ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยว โบราณสถาน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สถานประกอบการ ฯลฯ ครู กศน. จึงต้องสำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ในท้องถิ่นที่สามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มากที่สุด ส่งเสริมและสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้เหล่านี้มีศักยภาพและบรรยากาศที่เหมาะสมในการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. ครูหรือผู้อำนวยการจัดการเรียนรู้ มิได้จำกัดอยู่ที่ตัวครูในสถาน ศึกษาเท่านั้น การแลกเปลี่ยนความรู้ การถ่ายทอดวิชาความรู้ อาจเป็นพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้าน พระ หรือผู้นำศาสนาก็สามารถเป็นครูได้ ทั้งนี้รวมถึงครูที่พูดไม่ได้ เช่น อุทยานการศึกษา พี่ชฝักสวนครัว พี่สมุนไพรร เป็นต้น

7. การจัดการศึกษานอกระบบ ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการพึ่งพาตนเอง หรือพึ่งพากันเอง มากกว่าที่จะรอรับความช่วยเหลือหรือการสอนสั่งจาก

บุคคล ภายนอก หรือลอกเลียนแบบจากต่างประเทศโดยไม่คำนึงถึงสภาพปัญหาของตนเองและชุมชน โดยต้องให้ผู้เรียน”คิดเป็น” สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้อย่างเป็นปกติสุข

8. หลักการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษานอกระบบเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ต้องให้ชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ปฏิบัติ ส่งเสริมสนับสนุน ติดตามและตรวจสอบเพื่อให้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นของชุมชน โดยชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังต้องส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กรประชาชน สถานประกอบการ ฯลฯ เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวางและครอบคลุมทุกกลุ่ม เป้าหมาย การจัดตั้งกรรมการสถานศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เห็นได้ชัด

จากข้อมูลสถิติประชากรของประเทศไทย พบว่ามีประชากรวัยแรงงานมากกว่า 30 ล้านคน และส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประมาณการรายปีของผู้เรียนในช่วงปี 2550 – 2554 พบว่าประชากรวัยแรงงานกลุ่มอายุ 15 – 59 ปี ยังไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งประชากรวัยแรงงานควรได้รับการศึกษาทุกรูปแบบเพื่อให้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีละประมาณ 3.1 ล้านคน แต่ในขณะนี้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง สามารถทำได้เพียงปีละ 2 – 3 แสนคน ส่วนการศึกษาในระบบโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้ประมาณปีละ 1.5 ล้านคนเท่านั้น โดยกลุ่มประชากรวัยแรงงานที่ขาดโอกาสดังกล่าวยังเข้าไม่ถึงบริการ วิธีการ และรูปแบบที่ดำเนินการอยู่ นอกจากนั้น ยังพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยแรงงานที่จัดในปัจจุบัน โดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การจัดการศึกษานอกระบบของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีการจัดการเรียนในสถานประกอบการ การจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานและองค์กรเอกชน และโดยองค์กรอื่น ๆ ฯลฯ ยังขาดความชัดเจนในรูปแบบการดำเนินงาน การสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินการ และนอกจากนั้นยังไม่มีการวิจัยที่ให้ข้อมูล ที่ให้เกิดการพัฒนา รูปแบบใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของประชากรวัยแรงงานได้ (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2553)

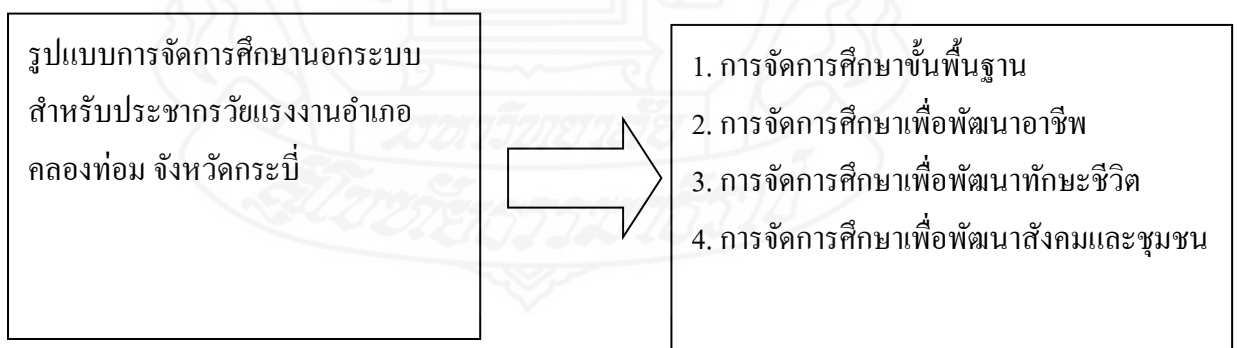
อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีประชากรทั้งสิ้น 59,619 คน เป็นประชากรวัยแรงงาน (อายุ 15 - 59 ปี) จำนวน 38,000 คน คิดเป็นร้อยละ 63.74 ของประชากรทั้งหมด การ

จัดการศึกษานอกระบบที่เหมาะสม ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทัน ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว การพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ที่เหมาะสม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อรองรับการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามยุทธศาสตร์พัฒนาของอำเภอ จังหวัด ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ ให้มีรูปแบบ แนวทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชากรวัยแรงงานอำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบของประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่
- 2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่
- 2.3 เพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จำนวน 38,000 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 380 คน ผู้เชี่ยวชาญ นักศึกษาในการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบ

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 สภาพการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

4.3.2 รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับการวิจัยนี้ หมายถึง รูปแบบหรือแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มประชากรวัยแรงงาน ในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีอายุระหว่าง 15 – 59 ปี ซึ่งรูปแบบประกอบด้วยวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เนื้อหาหรือหลักสูตร ประเภทของกิจกรรมที่ควรจัด วิธีการจัดกิจกรรม สื่อที่เหมาะสม วิทยากรหรือหน่วยงานผู้จัด สถานที่จัด ระยะเวลาที่เหมาะสม เป็นต้น

5.2 การจัดการศึกษานอกระบบ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อให้บริการกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

5.3 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา และครอบคลุม เนื้อหาสาระ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

5.4 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่าง ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงาน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของ ผู้เรียนและศักยภาพของพื้นที่

5.5 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริม ความรู้ ที่มุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการชีวิตของตนเองให้ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน

5.6 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและ ชุมชนตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

5.7 ประชากรวัยแรงงาน หมายถึง ประชากรทั้งชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 15 -59 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

5.8 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบ โดยเป็น ผู้บริหาร และบุคลากรจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงรูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความสำคัญดังนี้

6.1 ได้รู้รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน พื้นที่อำเภอ คลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นนวัตกรรมและสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมได้อย่าง เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ

6.2 ผู้รับบริการซึ่งเป็นประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จะได้รับ ประโยชน์จากรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบที่เหมาะสม

6.3 รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เป็นนวัตกรรมที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษานอกระบบ ในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษานอกระบบ
2. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ
3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้
4. แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน
5. สภาพทั่วไปของ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษานอกระบบ

การศึกษารอบแนวคิดเรื่องการศึกษานอกระบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้อง 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1.แนวคิดการจัดการศึกษานอกระบบ 2.ความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษานอกระบบ 3.ปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ 4. วิธีการจัดการศึกษานอกระบบในประเทศไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แนวคิดการจัดการศึกษานอกระบบ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 การศึกษานอกระบบ หมายถึง การศึกษาซึ่งจัดขึ้นนอกระบบปกติ ที่จัดให้กับประชาชนทุกเพศทุกวัย ไม่มีการจำกัด พื้นฐานการศึกษาอาชีพประสบการณ์หรือความสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ในด้านพื้นฐานแก่การดำรงชีวิต ความรู้ทางด้านทักษะ การประกอบอาชีพและความรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อ เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การจัดการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษาระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเงื่อนไข การสำเร็จ

การศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตร จะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ระบุว่า การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

การศึกษานอกระบบหรือ **Non-formal Education (NFE)** ได้เกิดขึ้นครั้งแรกใน ปี ค.ศ. 1967 ในการประชุมของ UNESCO เรื่อง The World Educational Crisis ซึ่งได้นิยามการศึกษานอกระบบ หมายถึง “การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ แต่ไม่ครอบคลุมของการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ โดยมุ่งบริการให้คนกลุ่มต่างๆ ของประชากร ทั้งที่เป็นผู้ใหญ่และเด็ก” โดยเน้นการเรียนรู้ (Learning) แต่ในปัจจุบันการศึกษานอกระบบคือ กระบวนการจัดการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งที่เป็นทัศนคติ ทักษะ และความรู้ซึ่งทำได้ยืดหยุ่นกว่าการเรียนในระบบโรงเรียนทั่วไป สมรรถนะที่เกิดจากการศึกษานอกระบบมีตั้งแต่ทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ไข ความขัดแย้ง การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหาาร่วมกัน การสร้างความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบและความมีวินัย การศึกษานอกระบบยุคใหม่จึงเน้นการเรียนรู้และสมรรถนะ (Learning and Competency) (จรวายพร ธรณินทร์, 2550)

การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษามุ่งจัดให้กลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาชีวิตและสังคม โดยมีหลักการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ยังมีโอกาสพลาดหรือขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะ ปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบสัมมาชีพ อีกทั้งสามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการต่าง ๆ ที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุขตามควรแก่อัตภาพ (อาชัญญา รัตนอุบล, 2542 : 3)

สุมาลี สังข์ศรี (2544 : 93) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบว่า เป็นการจัดการกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนปกติ เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรนอกโรงเรียน ได้แก่ ประชากรก่อนวัยเรียน ประชากรที่อยู่ในวัยเรียนแต่พลาดโอกาสเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ ตลอดจนประชากรที่มีวัยพ้นวัยเรียนในระบบโรงเรียนไปแล้วจนถึงผู้สูงอายุ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 10) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบว่า เป็นการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการ

จัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความ ต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

งานด้านการศึกษานอกระบบ โรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ชัดเจน กิจกรรมการศึกษาดังกล่าว มีทั้งที่จัดกิจกรรมโดยเอกเทศ และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น เป็นทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยตรง และหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนชุมชนที่อาศัย การศึกษาเป็นเครื่องมือนำไปสู่ วัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม ในทางทฤษฎีจึงได้นับเอาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นระบบหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต ที่มีส่วนเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นและต่อเนื่องกับการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็น ความหวังของวงการการศึกษา และเป็นกลไกที่สำคัญของรัฐในการพัฒนาคุณภาพของคนส่วนใหญ่ใน ประเทศได้ (ธรรรงค์ เมฆมานุ วัฒน, 2543 : 6 – 7) การศึกษานอกระบบ โรงเรียนจึงถือเป็น กระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งมีภารกิจสำคัญที่จะต้องให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่าง เสมอภาค โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคมที่เป็น สิทธิที่คนทุกคนพึงได้รับการศึกษา นอกจากนั้นยังจะต้องได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษา ขั้นพื้นฐานของชีวิต เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของตน (กองส่งเสริมปฏิบัติการ , 2541 : 1)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาที่จัดบริการแก่ บุคคล ทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ อย่างทั่วถึงและเสมอภาคโดยปราศจากข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ ที่จะ เป็นอุปสรรคต่อการรับการศึกษา โดยเป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบุคคล ชุมชน ประเทศชาติ โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มีความรู้ ในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่าง เหมาะสม

1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษานอกระบบ

สังคมโลกกำลังเผชิญกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ซึ่งล้วนส่งผลถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของทุกคนในสังคม การศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และรู้เท่าทัน กระแสการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขจึงมี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการส่งเสริมให้ประชากรได้รับการพัฒนาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การศึกษาจึงไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะในระบบโรงเรียนเท่านั้น นานาประเทศทั่วโลก จึงใช้ “การศึกษานอกระบบ” ทั้งเรื่อง การอ่านออก เขียนได้ การฝึกทักษะอาชีพ มาตั้งแต่ปี 1960 – ถึงปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เป็นพื้นฐาน ปรับ และประยุกต์ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม (สนอง โลหิตวิเศษ ,2544)

ในปัจจุบันวิถีการเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าขององค์ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสังคมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ตลอดจนพัฒนาการของระบบเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based Economy) ทำให้เกิดความต้องการการเรียนรู้อย่างกว้างขวางในแทบทุกกิจกรรมของสังคมวิถีการเรียนรู้ของคนจึงขยายขอบเขตจากการศึกษาในระบบ ไปสู่การเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยทำให้เกิดกิจกรรมการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การศึกษานอกระบบจึงมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล,2552)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ในการที่จะสร้างสรรค์และ พัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถสนองตอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ ซึ่งประเทศที่ต้องการความก้าวหน้าต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือ สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและมีปัญหาเกี่ยวกับกำลังคนที่จะตอบสนองนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างมาก อันสืบเนื่องมาจากระบบและวิธีการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถสร้างและกระจายโอกาส รวมทั้งคุณภาพการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคอุตสาหกรรมที่ผ่านมาและการก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 ดังนั้นระบบการศึกษาของประเทศไทยจึงถูกท้าทายจากแรงผลักดันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมค่อนข้างมาก

ความสำคัญของการศึกษานอกระบบต่อการพัฒนาประเทศ คือ การที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองตอบต่อความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึงมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้ง

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะสร้างวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหาได้โดยง่ายสำหรับประชาชนทั่วไป

การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนในชาติจำเป็นต้องได้รับการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืนและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติเท่าเทียมอารยประเทศ (<http://debatecompetitivo.org,2557>)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของคน ซึ่งหากสังคมหรือประเทศใดประชาชนโดยเฉลี่ยมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสังคมหรือประเทศนั้นก็จะต้องพัฒนาว่าสังคมหรือประเทศที่ประชาชนโดยเฉลี่ยมีการศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยในการยกระดับการศึกษาของประชาชนในประเทศจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ

การจัดการศึกษานอกระบบมีปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นพื้นฐานของความคิดในการจัดกิจกรรมที่ควรเรียนรู้ทำความเข้าใจ ได้แก่(สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.2547: 30-31)

1.3.1 ปรัชญาพัฒนาการนิยม (Progressivism) เน้นแนวความคิดในเรื่องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา มุ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสังคม

หลักการพื้นฐานการศึกษาแบบพัฒนาการที่มีผลกับการศึกษาผู้ใหญ่ คือ

1. การศึกษามีขอบเขตและทัศนะที่กว้างขึ้น คือ ไม่จำกัดอยู่ในระบบโรงเรียน แต่หมายถึงสังคม เน้นประสบการณ์เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
2. จุดศูนย์กลางใหม่ในการศึกษา คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยเชื่อว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับศักยภาพที่พัฒนาได้อย่างไม่จำกัด
3. กระบวนการศึกษาใหม่ คือ ไม่เห็นด้วยกับการท่องจำ ให้ความสำคัญกับการสอนแบบวิทยาศาสตร์ หรือวิธีการแก้ปัญหา โดยการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบของไทยตามแนวปรัชญาคิดเป็น ก็นำวิธีการสอนแบบแก้ปัญหามาใช้

4. การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน คือเสนอให้ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก รับผิดชอบในการจัดการ กระตุ้น และประเมินกระบวนการศึกษา จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้

5. การศึกษาเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ การศึกษาไม่เพียงแต่เตรียมคนให้เหมาะกับสังคม แต่ต้องหาวิธีการต่าง ๆ ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1.3.2 ปรัชญามนุษยนิยม (Humanism) ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับในความต่างนั้น การพัฒนาคนจึงมุ่งไปที่การพัฒนาเป็นรายบุคคล จึงต้องคำนึงถึงความต้องการของบุคคลและยอมรับความรู้และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

หลักการพื้นฐานของปรัชญามนุษยนิยม อีเลียส และเมอริเยม (Elias & Merriam, 1995:117-121) ได้สรุปองค์ประกอบทางด้านมนุษยนิยมที่นักจิตวิทยาเสนอและหลักการของมนุษยนิยม ได้ดังนี้

1. มนุษย์มีความดีโดยธรรมชาติ
2. เสรีและการปกครองตนเอง
3. เอกลักษณ์และศักยภาพ
4. มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับตนเองและตน
5. การรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างเต็มศักยภาพ
6. การรับรู้
7. ความรับผิดชอบและมนุษยชาติ

1.3.3 ปรัชญาอัตถิภาวนิยม (Existentialism) เน้นความเคารพในเสรีภาพส่วนบุคคล การยอมรับผลของการกระทำและการตัดสินใจให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบของตนเอง ต่อการกระทำทางสังคม การจัดการศึกษาจึงมุ่งเสริมสร้างพลังในการพัฒนาและการตัดสินใจของบุคคล

1.3.4 ปรัชญาการศึกษาในกลุ่มปฏิรูปก้าวหน้า (Radicalism) กลุ่มปรัชญานี้เป็นที่รวมของแนวคิดที่วิพากษ์การศึกษาที่จัดอยู่โดยทั่วไป มุ่งใช้การศึกษาเป็นกลไกของการแก้ปัญหา และแสวงหาทางออกในสังคม เช่น กลุ่มที่ปฏิเสธระบบโรงเรียน (Deschooling) ของอิวาน อิลลิช กลุ่มของเปาโล แพร์ ที่วิพากษ์การศึกษาซึ่งสะท้อนนัยของการกดขี่ จำเป็นที่จะต้องสร้างมโนทัศน์ใหม่ในการเรียนรู้ เป็นต้น

หากจะพิจารณาถึงการศึกษานอกระบบที่จัดในประเทศไทยแล้ว อาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษานอกระบบของไทยมิได้ยึดมั่นในหลักปรัชญาใดปรัชญาหนึ่งโดยตรง แต่ได้

ผสมผสานแนวคิดจากหลักปรัชญาต่างๆ เข้ามาในแนวความคิดของการจัดการศึกษานอกระบบ นอกจากนั้นยังผสมผสานแนวคิดภูมิปัญญาอารยธรรมตะวันออก เข้ามาเป็นพื้นฐานความคิดจัดการศึกษานอกระบบ แนวความคิดเชิงปรัชญาที่โดดเด่นของการศึกษานอกระบบของประเทศไทย คือ แนวคิดเรื่องคิดเป็น ซึ่งเป็นได้ทั้งปรัชญาในตัวเอง และเป็นความเชื่อพื้นฐานของการจัดการศึกษานอกระบบของประเทศไทย

1.4 วิธีการจัดการศึกษานอกระบบในประเทศไทย

วิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นอาจเลือกกระทำได้หลายวิธีด้วยกันแล้วแต่ความเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของชนในชาติ รวมทั้งข้อจำกัดอื่น ๆ เช่น เรื่องการเงิน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ด้วย วิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่าที่นิยมใช้กันมีดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

- 1) ใช้สื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- 2) ใช้สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น จุลสาร หนังสือตำรา แผ่นปลิว แผ่นโฆษณาต่างๆ
- 3) ใช้การฝึกงาน
- 4) ใช้การให้การศึกษาทางไปรษณีย์
- 5) ใช้วิธีจัดกลุ่มสนใจ
- 6) ใช้วิธีจัดกลุ่มผู้ฟังวิทยุ
- 7) ใช้การให้การศึกษาระหว่างปฏิบัติงาน เช่น การฝึกอบรมในโรงงาน ต่างๆ เป็นต้น
- 8) ใช้ Extention Program คือจัดโปรแกรมให้บริการแก่ประชาชนโดยตรง
- 9) ใช้การจัดหลักสูตรระยะสั้น ๆ เพื่อฝึกอาชีพ การสอนให้รู้หนังสือ การสอนให้มีความรู้ วิชาสำคัญ ๆ ต่อเนื่อง
- 10) ใช้การอบรมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- 11) การจัดหลักสูตร เนื้อหา และสิ่งที่จะเรียนให้สัมพันธ์กับสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาและการดำเนินชีวิตของผู้เรียน
- 12) การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน บูรณาการหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและความในใจของประชาชน ประสานสัมพันธ์กับการศึกษาประเภทต่าง ๆ
- 13) กิจกรรมการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรม เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน
- 14) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเรียนรู้ ได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ตลอดจนการยอมรับนับถือตนเอง ส่งเสริมให้ได้เรียนรู้โดยกระบวนการคิดเป็น ฝึกให้วิเคราะห์

ปัญหา รวบรวมข้อมูลและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ของแต่ละคน มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันทำให้แต่ละคนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และเข้าใจกันมากขึ้น

จากความหมายของการศึกษานอกระบบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับบุคคลทั้งก่อนวัยเรียน เด็กที่อยู่ในวัยเรียนที่พลาดโอกาสไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนปกติได้ รวมถึงเยาวชนและผู้ใหญ่ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ให้ได้เรียนรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพ ที่มีความยืดหยุ่นทั้งในเรื่องของหลักสูตร รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลา การวัดผลประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อที่จะได้นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ

2. แนวคิดการพัฒนา รูปแบบ

2.1 ความหมายของรูปแบบและองค์ประกอบ

2.1.1 ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ แสดงว่าเป็นสิ่งนั้นๆ เช่น รูปแบบบ้าน รูปแบบปลา รูปแบบผู้หญิง รูปแบบวัด รูปแบบเปิด เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน 2542 : 965)

รูปแบบ หมายถึงแบบหรือแผนที่เป็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นกรอบความคิดทางด้านโครงสร้าง และเป็นหลักการแสดงความสัมพันธ์ของ ส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินการ(กนกพร เนติเมธี ,2539)

รูปแบบ หมายถึง ตัวแบบเพื่อหาวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสม (สุพร ผดุงศุกไลอย และคณะ 2548:17)

รูปแบบ หมายถึง แบบหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย หลักการ โครงสร้างในการดำเนินงาน (พิมพ์วิรัช ลิกขารากา ,2545 : 22)

รูปแบบหรือเขตจำลอง หมายถึง วิธีการที่บุคคลใด บุคคลหนึ่งถ่ายทอด ความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏ โดยการสื่อสารลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการทาง คณิตศาสตร์เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่ายและนำเสนอเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างกระชับภายใต้ หลักการอย่างมีระบบ สามารถนำไปใช้ในลักษณะต่างๆ ได้แก่ เป็นการจำลองในลักษณะเลียนแบบ เป็นต้นแบบที่ใช้เป็นตัวอย่าง เป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์หรือหลักการของ

ระบบ เป็นแบบแผนหรือแผนผังของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ (เยาเวดี ราชชัยกุลวิบูลย์ศรี ,2542)

จากความหมายของรูปแบบ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง ตัวแบบที่กำหนดขึ้นเป็นแนวทางในการดำเนินการ หรือการกระทำใด ๆ ให้เหมาะสมเป็นที่ยอมรับ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

2.1.2 องค์ประกอบของรูปแบบ มีดังนี้ (ปิยวรรณ เลิศพานิช , 2547)

- 1) มีปรัชญาและทฤษฎีหลัก แนวคิดและความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักรูปแบบการสอนนั้น ๆ
- 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
- 3) มีการจัดระบบ คือ มีการวัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ และ
- 4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 การสร้างและพัฒนารูปแบบ มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ (สมชาติ ไตรรักษา 2548 : 638 - 641)

ขั้นตอนที่ 1. การสร้างรูปแบบใหม่เบื้องต้น ดำเนินการ ดังนี้

การวิเคราะห์รูปแบบเดิมของการดำเนินงาน อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพื่อให้รู้ เข้าใจ สถานการณ์ ปัจจัย และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันงานนั้นอย่างถูกต้องตามความเป็นจริงและครบถ้วนทุก ๆ ด้าน รู้ปัญหา รู้สาเหตุที่แท้จริง และรู้สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งรู้แนวทางการแก้ไขที่ตรงจุดมีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพสูงด้วย

- 1) ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้และประสบการณ์ ทั้งหมายถึงเกี่ยวกับรูปแบบ การดำเนินงานการพัฒนา การแก้ปัญหาและการบริหารจัดการของงานนั้น จากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้ครอบคลุมอย่างครบถ้วน เพียงพอและกว้างขวางที่สุด
- 2) รวบรวมและประมวลแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการและประสบการณ์ทั้งหลายที่ปวงมาสร้างเป็นรูปแบบใหม่เบื้องต้น ของการดำเนินงานให้เป็นรูปแบบที่ดี มีครอบคลุม ครบถ้วน สมบูรณ์ และเหมาะสมมากกว่ารูปแบบเดิม
- 3) สรุปความแตกต่างระหว่างรูปแบบใหม่เบื้องต้นกับรูปแบบเดิม พร้อมให้เหตุผลและคำอธิบายความแตกต่างดังกล่าวจะทำให้ผลการดำเนินงานนั้นดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร

4) นำรูปแบบใหม่เบื้องต้นนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญงานนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน พิจารณาตรวจสอบและประเมินความตรงตาม โครงสร้างและเนื้อหา (Content Validity) ของ รูปแบบว่าดีและเหมาะสมหรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถือว่ามีคุณภาพตามหลักการวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านงาน นั้นควรมาจากกลุ่มบุคคลอย่างน้อย 3 กลุ่ม คือ

- (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการในงานนั้น
- (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านปฏิบัติงานจริงในงานนั้น
- (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารในงานนั้น

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงรูปแบบใหม่เบื้องต้นก่อนนำไปดำเนินการทดลองใช้จริง
ดำเนินการดังนี้

1. นำรูปแบบใหม่เบื้องต้นให้ผู้บริหารหน่วยงานพื้นที่ทดลองพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสม พร้อมทั้งรับคำเสนอแนะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
2. จัดตั้งทีมงานดำเนินงานนำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้ในพื้นที่ทดลอง
3. นำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้ในพื้นที่ทดลอง ในการนี้จะใช้ผู้ปฏิบัติงานเป็น ศูนย์กลาง โดยขอให้มีการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบได้แต่ต้องภายหลังจากที่ได้มีการ ปรึกษาหารือกันระหว่างทีมงานและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเข้าใจกันดีแล้วอย่างสมานฉันท์ ถึงตอนนี้จะ ได้รูปแบบใหม่ที่ดีว่ามีคุณภาพตามหลักวิชาการและเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงรูปแบบใหม่ขณะนำไปดำเนินการทดลองใช้จริง ดำเนินการ
ดังนี้

1. จัดทำแผนปฏิบัติการในการนำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้โดยทีมงาน ผู้รับผิดชอบงานนั้น กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจริง
2. ดำเนินการตามแผนที่วางไว้แล้วร่วมกันติดตามประเมินผล ปรับปรุง แก้ไขรูปแบบและวิธีการดำเนินงาน ตามความเหมาะสมและความเร่งด่วน ตลอดระยะเวลาในการ นำรูปแบบไปทดลองใช้
3. ทีมงานผู้รับผิดชอบร่วมกันจัดทำรายงานผลการนำรูปแบบไปดำเนินการ ทั้งหมด อย่างครบถ้วน ครอบคลุม ชัดเจน ไม่ล่าช้าและสร้างสรรค์ รูปแบบใหม่ที่ได้ถือว่าเป็น รูปแบบที่มีคุณภาพตามหลักวิชาการ สามารถนำไปปฏิบัติได้ และเหมาะสมกับพื้นที่ทดลอง

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงรูปแบบใหม่หลังจากนำไปดำเนินการทดลองใช้จริง
ดำเนินการดังนี้

1. หลังการนำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้ในพื้นที่ทดลองแล้ว นำข้อมูลความรู้และประสบการณ์มารวบรวม วิเคราะห์ แปลผล สรุปผล
2. นำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและวิธีการดำเนินงาน ให้ได้รูปแบบที่ดีและเหมาะสมที่สุด ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการปฏิบัติและด้านพื้นที่ทดลอง
3. ขั้นตอนนี้จะได้รูปแบบใหม่ผ่านการทบทวนปรับปรุงแก้ไขซึ่งหลักการของรูปแบบ โครงสร้างรูปแบบ ระบบงานของรูปแบบและวิธีการในการนำรูปแบบไปดำเนินการเพื่อให้ได้ผลดีที่สุด ถือเป็นรูปแบบสุดท้ายซึ่งเป็นผลวิจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของการวิจัยเพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (Research and Development for Continuous Working Improvement)

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนารูปแบบใหม่ของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แม้ได้ดำเนินการนำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้ จนครบตามกิจกรรมและระยะเวลาที่กำหนดแล้ว การดำเนินงานตามรูปแบบใหม่นั้นไม่ได้หยุด ทีมงานผู้รับผิดชอบยังคงติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้งช่วยแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องทันใจและทันกาล พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสามารถพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของตนได้ด้วยตนเอง เพื่อการพัฒนา รูปแบบและวิธีการที่ดี เหมาะสมกับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบขึ้นมา โดยการศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ การศึกษาค้นคว้ามากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบอย่างยิ่ง และมีการนำรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษานอกระบบตรวจสอบรูปแบบว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) เป็นวิธีการคิดและเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยบูรณาการลักษณะทางกายภาพ อารมณ์ และความรู้สึก นึกคิด ปรากฏให้เห็นว่าแต่ละคนเรียนรู้ได้ดีที่สุดอย่างไร และรูปแบบการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนได้

ลิทซิงเจอร์และออสลิฟ (Litainger & Osif, 1992) ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ว่า หมายถึง “วิธีการต่าง ๆ ที่เด็กและผู้ใหญ่คิด และเรียนรู้” ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีวิธีการคิดและเรียนรู้แตกต่างกันในกระบวนการเรียนรู้จะประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ

1. การจำ (Cognition) กระบวนการที่แสดงว่าคุณรับรู้ความรู้ได้อย่างไร

2. การคิดรวบยอด (Conceptualization) เป็นกระบวนการที่แสดงว่าบุคคลจัดการข้อมูลต่าง ๆ อย่างไร

3. ทักษะ (Affective) เช่น แรงจูงใจ การตัดสินใจ ค่านิยม และอารมณ์ จะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อสไตล์การเรียนรู้ของบุคคล

คอส์บ (Kolb) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ของบุคคล โดยแต่ละรูปแบบจะพัฒนาต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจาก

1. ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) ประสบการณ์ตรงที่เข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ขึ้น

2. การสังเกตอย่างวิพากษ์ (Reflective Observation) การสังเกตผู้อื่นหรือพัฒนาการสังเกตผู้อื่นหรือพัฒนาการสังเกตประสบการณ์ของตนเอง

3. ความคิดรวบยอดเชิงนามธรรม (Abstract Conceptualization) เป็นการสร้างทฤษฎีขึ้นเพื่ออธิบายผลการสังเกตของตนเอง

4. การทดลองด้วยตนเอง (Active Experimentation) ใช้ทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือเพื่อประกอบการตัดสินใจ

เทนแนนท์ (Tennant 1996) แสดงความคิดเห็นว่าคนทุกคนจะมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบที่ตนเองถนัด เทนแนนท์ (Tennant) ได้สรุปรูปแบบการเรียนรู้ของบุคคลออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. converger มีลักษณะการคิดเป็นนามธรรม มีการคิดในเชิงที่สามารถปฏิบัติได้แต่ความสนใจค่อนข้างแคบและจำกัด

2. Diverger เป็นการคิดอย่างเป็นรูปธรรมบวกกับการตั้งข้อสังเกตเชิงวิพากษ์อดีตบุคคลจำเป็นต้องมีความสามารถในการจินตนาการมีมุมมองต่อสิ่งต่างๆ ได้ในหลายแง่มุม มีความสนใจกว้างไกล

3. Assimilator เป็นความคิดรวบยอดเชิงนามธรรม บวกกับการสังเกตอย่างวิพากษ์วิจารณ์ บุคคลกลุ่มนี้ต้องมีความสามารถในการพัฒนารูปแบบความคิดเชิงทฤษฎีได้ สามารถให้ความสำคัญกับความคิดมากกว่าบุคคลเชิงนามธรรม

4. Accommodator เป็นการใช้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมผสมผสานกับการทดลอง/ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง บุคคลต้องมีความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นคนที่ชอบความท้าทาย ความเสี่ยง และสามารถแก้ปัญหาได้

ฮาร์ทแมน (Hartman, 1995) วิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของบุคคลและเสนอแนะวิธีการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองสไตล์การเรียนรู้แต่ละแบบ ดังนี้

รูปแบบการเรียนรู้แบบที่ 1 ควรใช้วิธีการทดลองในห้องทดลอง ฝึกปฏิบัติของภาคสนาม การสังเกต

รูปแบบการเรียนรู้แบบที่ 2 ใช้ตารางเวลา การจดบันทึก การระดมพลังสมอง

รูปแบบการเรียนรู้แบบที่ 3 ใช้การบรรยาย การทำรายงาน

รูปแบบการเรียนรู้แบบที่ 4 ใช้สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษาและให้การบ้าน

กราชา และริชแมน (Grasha & Reichman) เสนอว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามพฤติกรรมที่แสดงในชั้นเรียน ได้แก่

1. แบบแข่งขัน จะมีลักษณะชอบเอาชนะเพื่อน
2. แบบอิสระ จะมีลักษณะเชื่อมั่น
3. แบบหลีกเลี่ยง จะมีลักษณะไม่สนใจ
4. แบบพึ่งพา จะใช้ อาจารย์และเพื่อนเป็นแหล่งความรู้
5. แบบร่วมมือ จะร่วมมือแสดงความคิดเห็น ทั้งใน และนอกชั้นเรียน
6. แบบมีส่วนร่วม จะพยายามมีส่วนร่วมให้มากที่สุด ในกิจกรรมการเรียน ในชั้นเรียน

แต่จะไม่สนใจกิจกรรมนอกหลักสูตรเลย

การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่พัฒนาขึ้นและใช้กันอย่างแพร่หลาย คือการจัดการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับ “ประสาทสัมผัส” ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งมีความแตกต่างกันในหลายด้าน เช่น ความถนัด ระดับความสามารถ หรือประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนี้

1. กลุ่มผู้เรียนแบบตาจู่ (Visual) กลุ่มนี้มักจะชอบความสนุก หรือชอบที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่เน้นการใช้สื่อด้วยภาพ สี แผนภูมิ
2. กลุ่มผู้เรียนแบบหูฟัง (Audio) กลุ่มนี้มักจะชอบความสนุก หรือชอบที่จะเรียนรู้ในรูปแบบการพูดหรือฟังมุมมองที่แตกต่าง
3. กลุ่มผู้เรียนแบบการเคลื่อนไหวทางกาย (Kinesthetic) กลุ่มนี้มักจะชอบความสนุก หรือชอบที่เรียนในรูปแบบที่มีการเคลื่อนไหว

แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ใหญ่

1. เข้าใจพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
2. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้
3. หลักสูตรควรตอบสนองความต้องการใช้งานในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ของ การมาเรียน

4. ใช้ประสบการณ์ที่มีของผู้เรียนมาประยุกต์เข้ากับการเรียน
5. ผู้สอนควรชี้ให้เห็นประโยชน์และการเสียประโยชน์ของการมาเรียน
6. ให้เกียรติผู้เรียน
7. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
8. จัดรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

จากความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ เป็นวิธีการคิดและเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยบูรณาการลักษณะทางกายภาพ อารมณ์ และความรู้สึก นึกคิด ปรากฏให้เห็นว่าคนแต่ละคนเรียนรู้ได้ดีที่สุดอย่างไร และรูปแบบการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยแต่ละบุคคลจะมีวิธีการคิดและเรียนรู้แตกต่างกัน ในการจัดการศึกษานอกระบบ ผู้เรียนมีความหลากหลาย ทั้งอายุ อาชีพ ฯลฯ การจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและพร้อมที่จะเรียนรู้

4. สภาพทั่วไปของ อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

อำเภอลองท่อม มีเนื้อที่/พื้นที่ 1,042.531 ตร.กม. สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปมีฝนชุกเกือบตลอดปี ประมาณปีละ 8 เดือน เป็นพื้นที่ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งดิน น้ำ ทะเล ป่าไม้ และแร่ธาตุ ประกอบกันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและแปลกตา

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. อาชีพหลัก ได้แก่
 - 1.1 ปลูกยางพารา เนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 6,371 ไร่
 - 1.2 ปลูกปาล์มน้ำมัน เนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 2,811 ไร่
 - 1.3 ปลูกกาแฟ เนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 500 ไร่
2. อาชีพเสริม ได้แก่
 - 2.1 กะปิ ของกลุ่มแม่บ้านน้ำร้อน ตำบลห้วยน้ำขาว
 - 2.2 เสื้อเตยปาหนัน กระเป๋านั่ง ของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลลองท่อมใต้
 - 2.3 กาแฟกิ่งสำเร็จรูป ของกลุ่มแม่บ้านตำบลลองท่อมใต้
 - 2.4 การทำเครื่องแกง และการเพาะเห็ด กลุ่มแม่บ้าน ตำบลลองพน
 - 2.5 เสื้อกรีนที่ระลึก กลุ่มแม่บ้าน ตำบลลองท่อมเหนือ
 - 2.6 ปลาเค็ม ปลาหมึกแห้ง กลุ่มแม่บ้านตำบลทรายขาว

ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอ

1. ป่าไม้
2. ป่าชายเลน

ด้านประชากร

1.จำนวนประชากรทั้งสิ้น	รวม 59,619 คน
2.จำนวนประชากรชาย	รวม 30,367 คน
3.จำนวนประชากรหญิง	รวม 29,252 คน
4.ความหนาแน่นของประชากร	57.19 คน/ตร.กม.

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่

1. ยางพารา
2. ปาล์มน้ำมัน
3. กาแฟ

โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่

1. บริษัทไทยแมค จำกัดที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ตำบลเพขลา
2. บริษัทวี๊ดเวิร์ดเคเอชเอ็น ที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยน้ำขาว

อำเภอคลองท่อม ตั้งอยู่บนที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งป่าบก และป่าชายเลน ถึง 65% ของพื้นที่ ทั้งหมด จึงเป็นอำเภอที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ในปัจจุบันยังเป็นอำเภอที่มีทั้งป่าอนุรักษ์ เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตั้งของสระมรกต เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีแหล่งศึกษาธรรมชาติและดูนก มีภูเขาที่เป็นต้นน้ำอันอุดมสมบูรณ์ทั้งเขานอจู้จี้ เขาหลักไก่ เขาครอบกระทะ เขาชวาปราบ คลองท่อมได้รับการค้นพบที่สำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2535 คือ แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ เป็นแหล่งที่มีคุณภาพทั้งทางด้านเคมีธาตุ การบำบัดสุขภาพ และเป็น UNSEEN ระดับโลก ทั้งน้ำตกร้อน น้ำพุร้อนเค็ม น้ำพุร้อนแหล่งแร่ฟลูออไรด์ และน้ำแร่บาดาลร้อน

5. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชากรวัยแรงงาน

15 – 59 ปี

การพัฒนาช่วงวัยแรงงาน (15 – 59 ปี) (แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศึกษาและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา:2557)

1. รูปแบบของกิจกรรมการศึกษานอกระบบที่ควรจัด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553)

รูปแบบของกิจกรรมการศึกษานอกระบบที่ควรจัดบริการแก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียนกลุ่มอายุ 15 – 59 ปี นั้น สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบหลัก ๆ ที่ได้จากการวิจัยนี้ ได้แก่

1.1 การจัดศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน (Lifelong Learning Centre) เพื่อให้เป็นแหล่งกระตุ้น ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็ง เพื่อการเรียนรู้และการเข้าถึงความรู้ของประชาชน เป็นแหล่งรวบรวมสื่อที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ ความต้องการและวิถีประชาชน เป็นแหล่งรวบรวมสื่อที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการและ วิถีประชาชน และจัด โปรแกรมที่มีคุณภาพเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะนำไปสู่การสร้าง สังคมฐานความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2 สถานประกอบการจัดการศึกษาในโรงงานเทียบเท่ากับการศึกษาระดับต่าง ๆ (Equivalency programme) เพื่อเป็นการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือแรงงาน ที่ต้องการศึกษาต่อเนื่องเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาในระดับต่าง ๆ (เช่น มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษา ตอนปลาย) โดยภาคอุตสาหกรรมดำเนินการจัดตั้ง โรงเรียนและชั้นเรียนพิเศษ หรือห้องเรียนใน ลักษณะอื่น ๆ ที่เพิ่มพูนความรู้ในเชิงวิชาการควบคู่ไปกับทักษะและความสามารถในการทำงาน

1.3 บริษัทหรือหน่วยงานจัดตัวเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการเรียนรู้ การฝึกอบรม โดยมีการออกแบบและสร้าง ระบบการพัฒนาบุคลากร ระบบสนับสนุนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อ สร้าง e-business , e-office , e-KISS (Knowledge Information Sharing Stage) การทำ website และการสร้าง blog รวมถึงการตั้งชมรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดการความรู้ภายใน องค์กร ขณะเดียวกันก็เชื่อมโยงองค์กรการศึกษาภายนอกเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของสมาชิกใน องค์กรต่อไป

1.4 รัฐร่วมมือกับวิสาหกิจขนาดเล็กลงและขนาดกลางเพื่อพัฒนาคนงาน โดยรัฐบาล ร่วมมือและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กลงในการสร้าง โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการ อบรม หรือเป็นเครือข่ายในการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมคนงาน สนับสนุนและ กระตุ้นให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้มแข็งในเนื้อหาการอบรมอาชีพ การอบรม แรงงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน และการอบรมเชิงรุกตามนโยบายตลาดแรงงาน พุ่งเป้าไป ที่ศักยภาพของการจ้างงาน และเน้นวิชาชีพที่ขาดแคลน

1.5 การสร้างระบบสะสมหน่วยกิต (Credit Bank System) ปฏิรูประบบการวัดผล โดยสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เปิดโอกาสให้สามารถมีการสะสมหน่วยกิตที่ได้รับจากการเรียนรู้หรือ การอบรมต่าง ๆ หรือการรับรองความรู้ ประสบการณ์ การลงทะเบียนเรียนบางเวลา เปิดโอกาสให้ มีการโอนหน่วยกิต ระหว่าง โรงเรียน/สถานศึกษา/สถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในระบบและ นอกกระบบ

1.6 การฝึกอบรมในงาน (On the job training) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับ ภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจ และการบริการ โดยให้มีการฝึกอบรมภายใน (In-house training) รวมถึง การสัมมนาภายนอกเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการทำงานให้กับคนงาน หรือยกระดับฝีมือ แรงงานให้สูงขึ้น มีการอบรมความรู้หรือทักษะใหม่ให้กับคนงานเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง ทางด้านสังคม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

1.7 องค์กรสาธารณะจัดการสอบเทียบสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมองค์กร สาธารณะ องค์กรวิชาชีพ และองค์กรที่ไม่หวังกำไร ให้ทำงานด้านการศึกษาการอบรม โดยจัด โปรแกรมวิชาชีพ (Professional) วิชาทั่วไป (General) ซึ่งครอบคลุมทักษะเฉพาะที่หลากหลายและ กิจกรรมการบริการ มีการทดสอบวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ได้วุฒิบัตร รวมทั้งให้มีการนำความรู้และ ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มาเทียบโอนเป็นหน่วยกิตเป็นประกาศนียบัตร

1.8 การจัดชุดการเรียนรู้ (Learning Package) ให้เรียนด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองผู้ที่ ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนปกติอันเนื่องมาจากข้อจำกัดและปัญหาทางด้านสังคม วัฒนธรรม ความ พิกัด ระยะทางห่างไกล หรือต้องทำงานตลอดเวลา โดยหน่วยงานการศึกษานอกกระบบจัดทำชุด การเรียน ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อเสริมอื่น ๆ ให้สามารถเทียบเท่ากับการศึกษาในระดับ ต่าง ๆ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.9 การศึกษาทางไกลเต็มรูปแบบ สำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ที่ต้องทำงาน โดยจัด การศึกษาทางไกลเต็มรูปแบบ ในลักษณะการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ ทางอินเทอร์เน็ต เคเบิลทีวี วิทยุ วีดีโอ และเทปเสียง จัดโปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพ ความรู้พิเศษเฉพาะ การศึกษาขั้น พื้นฐานจนถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยดำเนินการในลักษณะของ Cyber University หรือแบบ มหาวิทยาลัยอุตสาหกรรม (Industrial University) ในประเทศอังกฤษ เป็นต้น

1.10 การกลับสู่การศึกษาอีกครั้ง (Reeducation) เป็นการส่งเสริม กระตุ้นประชาชน บางกลุ่ม เช่น คนงานที่ทำงานบางเวลา คนหนุ่มสาวที่ว่างงาน แม่บ้าน ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ออกจาก โรงเรียนกลางคัน (Drop-out) ให้กลับสู่การศึกษาอีกครั้ง โดยการสนับสนุนการเรียนรู้อย่างอิสระ การเข้ารับการอบรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ การใช้ระบบ E-learning การใช้เครือข่ายเพื่อการศึกษา

(Edunet) ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การช่วยให้เข้าถึงสารสนเทศทางการศึกษาคุณภาพสูงได้ง่ายโดยผ่านระบบสื่อสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ (PC)

2. รายละเอียดที่พึงพิจารณาในการจัดแต่ละรูปแบบ

2.1 หลักการในการจัดการศึกษานอกระบบ ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญต่อไปนี้ คือ สิ่งที่เรียนรู้ควรนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ควรจัดให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ควรมีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สามารถเลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ตรงกับความต้องการได้ และสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2.2 การจำแนกกลุ่มเป้าหมาย บุคลากรของหน่วยงานผู้จัดการศึกษานอกระบบเสนอแนะว่าก่อนจัดกิจกรรมควรมีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มย่อย ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มก่อน เช่น กลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบ กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อจะสามารถจัดการศึกษานอกระบบได้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

2.3 การศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก่อนจัดกิจกรรมเพื่อจะได้รู้ความต้องการที่แท้จริง ซึ่งจะสามารถนำมาออกแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

จากสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางที่ให้ไว้โดยกลุ่มผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกกลุ่มย่อยและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถประมวลและสังเคราะห์เป็นแนวทางของการจัดกิจกรรมแต่ละรูปแบบได้ดังข้อ 2.4 ถึง 2.7 ทั้งนี้ รายละเอียดในการจัดกิจกรรมแต่ละรูปแบบต้องคำนึงถึงสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มเป็นสำคัญด้วย

2.4 วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายอาจแตกต่างกันออกไป เช่น สำหรับกลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบ และกลุ่มผู้นำชุมชน/องค์กรท้องถิ่น ต้องการให้จัดการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิ สำหรับแม่บ้านและกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มเกษตรกร ต้องการให้จัดเพื่อพัฒนาอาชีพและทำอาชีพเสริมนำความรู้ไปปรับปรุงความเป็นอยู่และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

2.5 เนื้อหาความรู้ที่ควรจัดให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาความรู้ที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายมีหลากหลายประเภท สำหรับกลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม อสม.และแรงงานในสถานประกอบการต้องการเนื้อหาที่เป็นอาชีพเสริมมากที่สุด รองลงมาสำหรับกลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อคือความรู้วิชาสามัญ นอกจากนั้นเป็นความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.6 ประเภทของกิจกรรม ประชากรวัยแรงงาน ๑ นอกกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่ ต้องการให้จัดกิจกรรมประเภทฝึกอบรมอาชีพมากที่สุด รองลงมาเป็นกิจกรรมประเภทการศึกษา สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการให้ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

2.7 วิธีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบ สำหรับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบ กลุ่มประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนต้องการวิธีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบโดยวิธีการฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมาต้องการวิธีพบกลุ่ม ศึกษาจากสื่อ การศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการและความเหมาะสมกันแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

2.8 สื่อ การให้ความรู้ผ่านสื่อ กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียนเสนอแนะว่า หากมีการให้ความรู้ผ่านสื่อ ควรเป็นสื่อที่หลากหลายประเภท เช่น กลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบ และกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการต้องการเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ มากที่สุด รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ และวีซีดี ส่วนกลุ่มผู้นำชุมชน/องค์กรท้องถิ่น ต้องการสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขต้องการสื่อโทรทัศน์ และสื่อบุคคลมากที่สุด เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแนะสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด รองลงมาเป็นวีดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ และโทรทัศน์

2.9 ช่วงเวลาที่ควรจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบ สำหรับช่วงเวลาที่ควรจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบ กลุ่มผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกกลุ่มย่อยต้องการให้จัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด ยกเว้นกลุ่มแรงงาน ในสถานประกอบการ ต้องการให้จัดในวันหยุด ของตนเองมากที่สุด บุคลากรของหน่วยงานผู้จัดการศึกษานอกโรงเรียน เสนอให้จัดตามความสะดวกของกลุ่มเป้าหมายหรือจัดเป็นรุ่น เป็นรอบ

2.10 สถานที่ที่ควรใช้จัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบ สำหรับสถานที่ที่ควรใช้จัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบ กลุ่มผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกกลุ่มย่อยต้องการให้จัดบริการการศึกษานอกกระบบที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการให้จัดที่แหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาในท้องถิ่น วัด/ศาสนสถาน

2.11 การประเมินผลการรับบริการการศึกษานอกกระบบ สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบต้องการให้ประเมินผลการเรียนรู้จากการประเมินผลงานมากที่สุด รองลงมาคือ การสอบ และการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนเสนอให้ประเมินตามสภาพจริง

2.12 การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สำหรับการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ กลุ่มประชากรวัยแรงงาน ๑ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกกลุ่มย่อย เจ้าหน้าที่ ผู้จัดการ

ศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานผู้จัดการศึกษานอกระบบเปิดโอกาสให้มีการนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนได้

2.13 การสะสมหน่วยกิต สำหรับการสะสมหน่วยกิต กลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบโรงเรียนต้องการให้มีการสะสมผลการเรียนไว้ได้ภายใน 5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้จัดการศึกษานอกระบบ

2.14 การช่วยเหลือจากรัฐบาล (ค่าเล่าเรียน และ ด้านอื่น ๆ) สำหรับการช่วยเหลือค่าเล่าเรียนจากรัฐบาล กลุ่มวัยเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบโรงเรียนต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือค่าเล่าเรียนมากที่สุด โดยต้องการให้ช่วยเหลือเรื่องวัสดุการศึกษา แบบเรียน และคู่มือ ความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือนอกจากค่าเล่าเรียน ประชากรวัยแรงงานฯ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกกลุ่มย่อยต้องการให้รัฐบาลจัดเงินทุนสนับสนุนด้านการเรียนมากที่สุด รองลงมาให้ช่วยเหลือค่าที่พักอาศัย และตั้งกลุ่มอาชีพ ยกเว้นกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการต้องการให้รัฐบาลช่วยจัดสถานที่เพื่อศึกษา/ตั้งศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ

2.15 ความช่วยเหลือจากสถานประกอบการ สำหรับความช่วยเหลือจากสถานประกอบการกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการต้องการให้สถานประกอบการช่วยเหลือโดยจัดหาเงินทุน สนับสนุนมากที่สุด รองลงมาคือ การยืดหยุ่นเวลาทำงานให้เพื่อศึกษา และสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียน

2.1.6 หน่วยงานที่ควรเป็นแกนกลางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ กลุ่มประชากรวัยแรงงานฯ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ประสงค์ที่จะรับบริการจากหน่วยงาน กศน.มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่ร่วมกันจัด กศน.ในพื้นที่ ประสงค์จะให้หน่วยงานการศึกษานอกระบบ เป็นแกนกลางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ

2.1.7 การสร้างเครือข่าย ในการจัดการศึกษานอกระบบควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรม เจ้าหน้าที่เสนอให้สร้างเครือข่ายกับหลายหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (83.3%) บุคคล/ผู้รู้/ภูมิปัญญา (79.5%) องค์กรท้องถิ่น (74.4%) และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ (62.8%)

จากแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชากรวัยแรงงาน 15 – 59 ปี พบว่า สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก โดยยึดถือหลักการในการจัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สนอง โลหิตวิเศษและคณะ (2545 : 63-64) ได้ศึกษาถึง รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศกำลังพัฒนาจะมีรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทมากมาย และจะมีลักษณะของการเสริมความรู้ใหม่ และทักษะอาชีพต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทมากมาย และจะมีลักษณะของการเสริมความรู้ใหม่ และทักษะอาชีพในวิชาระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่า แต่ก็มีประชาชนส่วนหนึ่ง ยังไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาภาคบังคับ ประเทศพัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญแก่ประชาชนกลุ่มนี้มาก เพราะเป็นกลุ่มประชาชนที่อาจสร้างปัญหาแก่ชุมชนและสังคม โดยอาจจะเป็นกลุ่มอพยพหรือกลุ่มประชาชนที่ยากจน ที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้จะได้สิทธิพิเศษจากรัฐในการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

ถนอม โยวัง (2550 : บทคัดย่อ) การประเมินโครงการยกระดับการศึกษาประชากรวัยแรงงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอป่าซาง ด้านบริบท พบว่า ครูและผู้นำชุมชน มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับแนวทางการพัฒนาสังคมและชุมชนตามนโยบายของรัฐและสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ครู มีความเห็นว่า บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการศึกษามีความพร้อมหรือความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงบประมาณมีความพร้อมหรือความเพียงพออยู่ในระดับมากด้านกระบวนการ พบว่า ครู มีการปฏิบัติตามกระบวนการของโครงการในด้านต่าง ๆ คือ การบริหารจัดการ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก ด้านผลผลิตพบว่า ครู ผู้นำชุมชนและนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับมาก

อัมพร พงษ์กั้งสนานันท์ (2550 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 องค์กรประกอบ ประกอบด้วย 1) ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา เป็นการผสมผสานความเชื่อและความคิดของปรัชญาเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) หลักสูตรมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพปัญหาผู้เรียน เน้นคุณธรรม จริยธรรม 3) การจัดการเรียนรู้ โดยในด้านการจัดวิธีการเรียนรู้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพร้อมในการจัดแบบชั้นเรียนมากกว่าวิธีอื่น ๆ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะ ประสพการณ์ คุณธรรม จริยธรรม และผู้เรียนต้องได้รับการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขึ้น

พื้นฐาน 5) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา ให้ผู้เรียนนำความรู้ ประสบการณ์ที่สะสมไว้มาเทียบโอน เพื่อศึกษาต่อในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงขึ้น 6) การ บริหารและการจัดการศึกษา ต้องพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษานอก ระบบ 7) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เรียนในวัยเรียนที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ผู้ที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน ด้วยเหตุใดก็ตาม 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ต้องให้การสนับสนุนการเรียนรู้ ของบุตรหลานร่วมกิจกรรมและสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน

ลดาวัลย์ บุญญพนิช (2550 : 52 - 53) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการ เรียนโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในเขตภาค กลาง พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ที่มีอายุระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนต่อแตกต่างกัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ/แนว ทางการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชากรกลุ่มอายุ 15 – 59 ปี ที่อยู่นอก ระบบโรงเรียน /กรุงเทพฯ : ศ.ดร.สุมาลี สังข์ศรี และคณะ พบว่า ในการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ คือ สิ่งที่เรียนรู้ควรนำไปใช้ประโยชน์ได้ จริง ควรจัดให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ควรมีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สามารถ เลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ตรงกับความต้องการได้ และสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

มณีรัตน์ อัจฉริยะพันธุ์กุล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของ การศึกษาต่อของประชากรวัยแรงงาน ในพื้นที่นำร่อง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าความคิดเห็น ของประชากรวัยแรงงาน เกี่ยวกับความต้องการในการศึกษาต่อ ทั้งด้านความต้องการเกี่ยวกับตนเอง ด้านรูปแบบการเรียนการสอน และด้านบริการและอำนวยความสะดวก พบว่า ประชากรวัย แรงงานทั้งหมด 702 คน มีความคิดเห็นว่า ความต้องการในการศึกษาต่อทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมี ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการความต้องการ พบว่า ประชากรวัยแรงงานมีความต้องการด้านการบริการและอำนวยความสะดวกเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.53$) อันดับ 2 คือ ความต้องการด้านเกี่ยวกับตนเอง ($\bar{X} = 3.49$) อันดับ 3 คือ ความต้องการด้าน วิธีการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.18$) และอันดับ 4 คือ ความต้องการด้านรูปแบบการเรียนการ สอน ($\bar{X} = 2.81$)

จอห์น เอลตัน ลักซ์ (John Elton Lux , 1959) ได้ทำการวิจัยเรื่อง teaching Methods and Activities Used by Social Studies Teachers Rated as Superior by their Administration โดยมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาวิธีการสอนและกิจกรรมของครูสังคมศึกษา ที่จัดว่าดีใน โรงเรียน

มัธยมศึกษาของรัฐ Nebraska ผลการวิจัยสรุปว่า การใช้วิธีการสอนและกิจกรรมแบบต่างๆ ในการสอนวิชาสังคมที่ผู้เรียนพอใจ ขึ้นอยู่กับครู ผู้เรียน สภาพห้องเรียน ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและช่วยให้เรียนได้ดีขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานที่ผู้วิจัยหลายท่านได้พัฒนาขึ้นนั้น ทำให้มองเห็นรูปแบบ หลักการ ในการจัดการศึกษานอกระบบให้กับประชากรวัยแรงงานเพื่อให้หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบนำรูปแบบไปใช้ในการจัดการศึกษา โดยหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับประชากรกลุ่มนี้ การจัดการศึกษานอกระบบให้กับประชากรกลุ่มนี้ อาจแบ่งตามรูปแบบได้ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ผู้จัดการศึกษา ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับบริการสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม และควรดำเนินการจัดอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต การพัฒนาสังคมชุมชน และประเทศชาติได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่ทั้งนี้ในปัจจุบัน การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน ยังมีการศึกษาวิจัยอยู่น้อยมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยคำนึงถึง ความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบในพื้นที่ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ นี้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ พัฒนารูปแบบ และตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน โดยเทคนิคการศึกษาวิจัยและพัฒนา ซึ่งได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการวิจัย

1. การศึกษาเอกสาร

ในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นส่วนประกอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นส่วนประกอบในการเสนอรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

2. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

เป็นการวิจัยแบบสำรวจ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อมจังหวัดกระบี่ จากทั้งหมด 7 ตำบล คือ

- 1) ตำบลคลองท่อมใต้
- 2) ตำบลห้วยน้ำขาว
- 3) ตำบลเพหลา
- 4) ตำบลพรุดินนา
- 5) ตำบลคลองพน
- 6) ตำบลทรายขาว

7) ตำบลคลองท่อมเหนือ

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่ และมอร์แกน จำนวน 380 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกระบบอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยแบ่งเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

จากนั้นทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านทำการให้คะแนนเพื่อใช้ในการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 31) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence / IOC) ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.67 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงจะเลือกข้อคำถามนั้น ๆ ไว้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ให้ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำคะแนนที่ได้มาหาค่า IOC โดยใช้สูตร (Rovinelli and Hambleton, 1997) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบสอบถามที่มีค่า 0.67 – 1 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขและ นำส่งผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบสอบถามที่มีค่า น้อยกว่า 0.67 ผู้วิจัยได้ ปรับเปลี่ยนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้น นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว โดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ความคิดเห็นในรอบสุดท้าย ก่อนนำไป ทดลองใช้ (Try out) กับประชากรวัยแรงงานอำเภอหนองคาย ซึ่งเป็นอำเภอใกล้เคียง จำนวนรวม ทั้งสิ้น 30 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ชัดเจน ของภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอน บาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์แล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสอบถามกลุ่ม ตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.3.1 ประชุมบุคลากร กศน.อำเภอคลองท่อม จังหวัดสุพรรณบุรี

2.3.2 ขอความอนุเคราะห์ครู กศน.ตำบล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร วัยแรงงานในตำบลที่รับผิดชอบ ดังนี้ ตำบลคลองท่อมใต้ จำนวน 56 คน ตำบลคลองพน ตำบลห้วย น้ำขาว ตำบลทรายขาว ตำบลเพขลา ตำบลคลองท่อมเหนือ ตำบลพุดดินนา ตำบลละ 54 คน รวม 380 คน

2.3.3 ชี้แจง ทำความเข้าใจในขั้นตอนการแจกแบบสอบถาม และ การตรวจสอบ ความเรียบร้อยของการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น ไปในมาตรฐาน เดียวกัน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Version 11.5) โดยข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4.2 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แปลความหมาย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัด การศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ด้วยเกณฑ์การ พิจารณาค่าเฉลี่ย ระดับความเหมาะสมตามแนวคิดของเบสท์ (Best,1977:179-187) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 4.50	หมายถึง ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการพัฒนา

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 จัดทำเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากทีมงาน บุคลากร กศน. อำเภอคลองท่อม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาสาสมัคร ครู กศน.ตำบล ผู้เรียน ผู้รับบริการ เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ได้แก่

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จำนวน 1 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ในการบริหารการจัดการศึกษานอกระบบในอำเภอคลองท่อม

ครูอาสาสมัคร สังกัด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จำนวน 3 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ ความชำนาญ ในการนิเทศ ติดตามผล การจัดการศึกษานอกระบบ ในอำเภอคลองท่อม

ครู กศน. ตำบล สังกัด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จำนวน 8 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ ความชำนาญ ในการจัดการศึกษานอกระบบ ในพื้นที่ตำบลที่รับผิดชอบ ในอำเภอคลองท่อม

ผู้เรียน ผู้รับบริการ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 12 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยคัดเลือกผู้ที่ได้รับบริการการจัดการศึกษานอกระบบ และเป็นกลุ่มประชากรวัยแรงงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ จดหมายเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม และ ประเด็นการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในขั้นตอนที่ 1 เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ทิศทางการขับเคลื่อน 12 วาระกระบี่ และ ทิศทางการดำเนินงานพัฒนาอำเภอคลองท่อม ศูนย์เมืองน้ำพุร้อน และ สปป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเอง โดยมีผู้จัดบันทึกการสนทนา (note taker) จำนวน 1 คน ตลอดการสนทนากลุ่ม และมีการบันทึกเสียงการสนทนาด้วยเครื่องบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อมูลที่จัดบันทึก และข้อมูลที่ได้จากการถอดบทสนทนาจากเครื่องบันทึกเสียง

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการตรวจสอบ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา จากการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) และจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ และนำรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่ได้จัดทำขึ้น มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างเครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในขั้นตอนการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จำนวน 1 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ในการบริหารจัดการ การศึกษานอกระบบในอำเภอคลองท่อม

กรรมการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จำนวน 2 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ในการขับเคลื่อน พัฒนาอำเภอคลองท่อม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

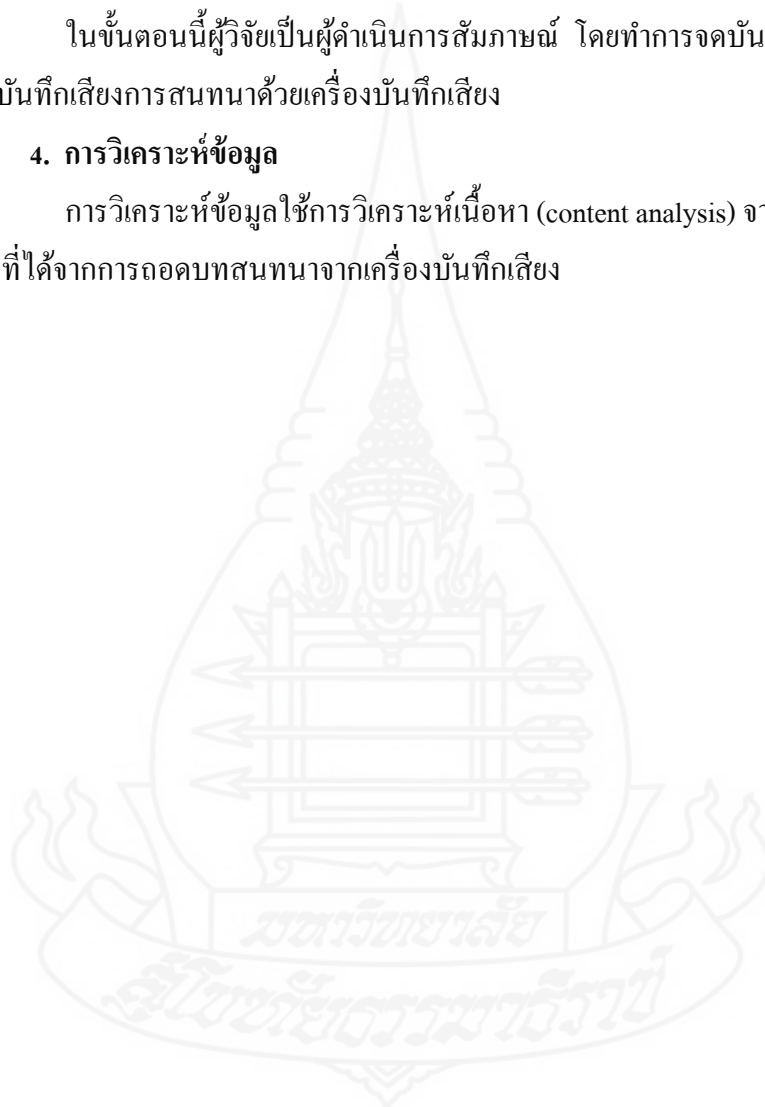
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ หนังสือขอความอนุเคราะห์ และ ประเด็นการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

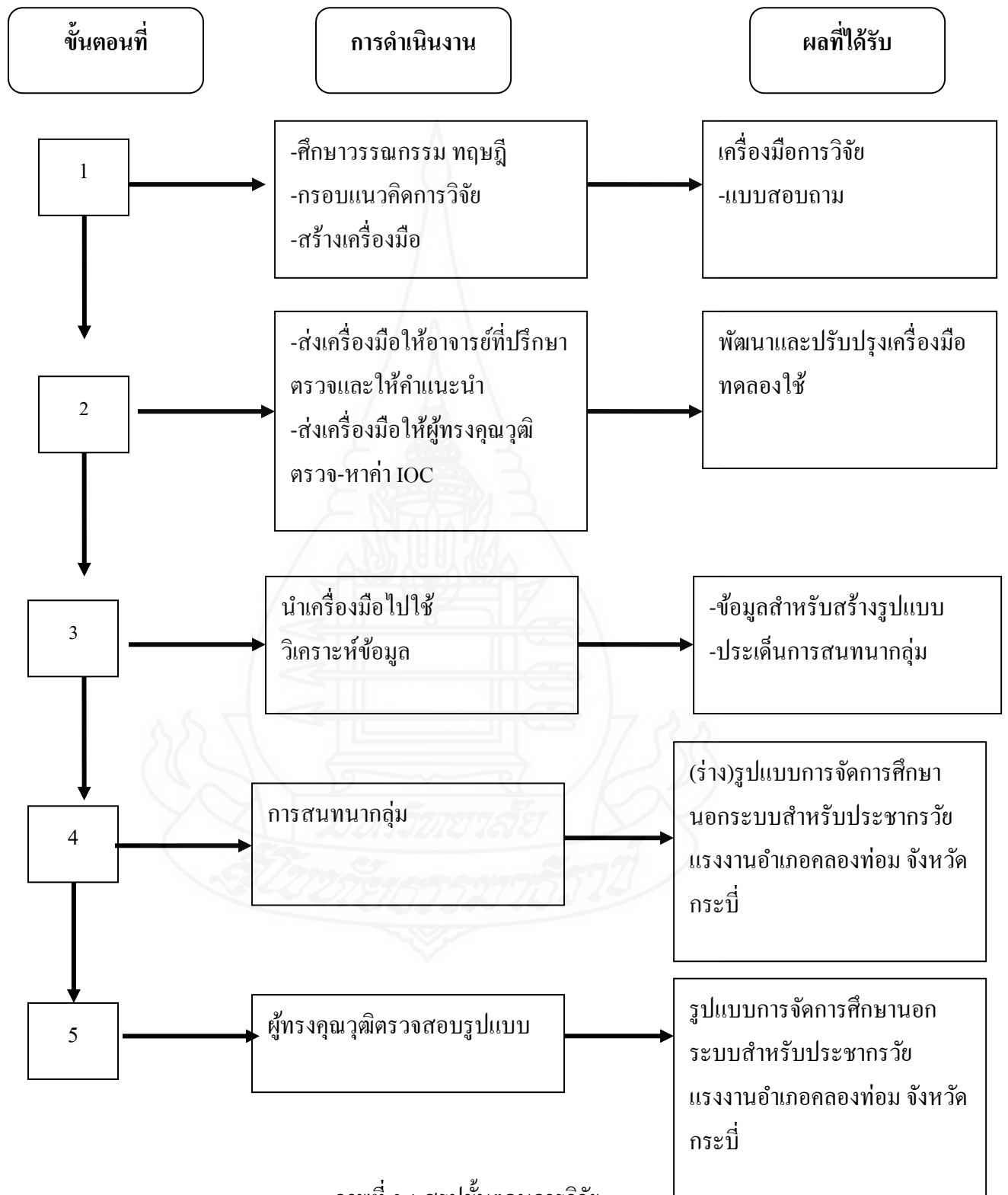
ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยทำการจดบันทึกผลการสัมภาษณ์ และมีการบันทึกเสียงการสนทนาด้วยเครื่องบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อมูลที่จดบันทึก และข้อมูลที่ได้อจากการถอดบทสนทนาจากเครื่องบันทึกเสียง

สรุปขั้นตอนการวิจัย

ภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการจัดสนทนากลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 3 ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 1 ผลการหาข้อมูลเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ข้อมูลทั่วไปของประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จำแนกตามสถานภาพของผู้รับบริการ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ การรับบริการการจัดการศึกษานอกระบบ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม (n=380)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
นักศึกษา กศน.	219	73.4
ประชาชนทั่วไป	101	26.6
รวม	380	100
เพศ		
ชาย	181	47.6
หญิง	199	52.4
รวม	380	100
อายุ		
15-19 ปี	231	60.8
20-39 ปี	99	26.1
40-59 ปี	50	13.2
รวม	380	100
วุฒิการศึกษา		
ไม่จบประถมศึกษา	1	.3
ประถมศึกษา	84	22.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	208	54.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	64	16.8
ปริญญาตรี	23	6.1
รวม	380	100
อาชีพ		
รับราชการ	12	3.2
รัฐวิสาหกิจ	5	1.3
นักธุรกิจ-ค้าขาย	58	15.3
เกษตรกร	85	22.4
รับจ้าง	174	45.8
อื่น ๆ	46	12.1
รวม	380	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชากรวัยแรงงาน จำนวน 380 คน เป็นนักศึกษา กศน. ร้อยละ 73.4 ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 26.6 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.4 เพศชาย ร้อยละ 47.6 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 15 – 19 ปี ร้อยละ 60.8 รองลงมาคือ 20 – 39 ปี ร้อยละ 26.1 และ 40 – 59 ปี ร้อยละ 13.2

ระดับการศึกษา ประชากรวัยแรงงาน ส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 54.7 รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 22.1 ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 16.8 และ จบระดับปริญญาตรี ร้อยละ 6.1

ข้อมูลการประกอบอาชีพ ประชากรวัยแรงงาน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 22.4 นักธุรกิจ-ค้าขาย ร้อยละ 15.3 รับราชการร้อยละ 3.2 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.3 และอื่น ๆ ร้อยละ 12.1 ดังข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด คือ แม่บ้าน นักเรียน นักศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ต่อการจัดการศึกษา จำแนกตาม หลักสูตร และวิเคราะห์เป็นรายชื่อ ปრაกฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=380)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ประถมศึกษา	3.63	0.97	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.78	0.80	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.75	0.90	มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	3.85	1.14	มาก
เทียบระดับการศึกษา	3.85	1.07	มาก
เทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.40	0.95	มาก
เฉลี่ยรวม	3.71	0.97	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก (โดยมี $\bar{X} = 3.71$ S.D. = 0.97) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 – 3.85 ดังนี้ การเทียบระดับการศึกษา ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.07) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.14) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.78$, S.D = 0.80)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
(n=380)

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การทำอาหารขนม	3.51	1.24	มาก
การเพาะเห็ดนางฟ้า	3.09	1.04	ปานกลาง
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3.06	1.09	ปานกลาง
ช่างซ่อมจักรยานยนต์	3.26	1.12	ปานกลาง
ดนตรีเพื่อการมีงานทำ	2.68	1.03	ปานกลาง
ช่างเสริมสวย	3.15	1.16	ปานกลาง
ช่างทำกุญแจ	2.85	1.16	ปานกลาง
ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	3.52	1.36	มาก
ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	3.47	1.36	ปานกลาง
ธุรกิจสกรีนเสื้อ	2.68	1.05	ปานกลาง
ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	3.20	1.05	ปานกลาง
การปลูกสับปะรด	2.85	0.92	ปานกลาง
ช่างเชื่อม	2.83	0.91	ปานกลาง
ช่างไฟฟ้า	3.43	1.33	ปานกลาง
ช่างก่อสร้าง	3.35	1.40	ปานกลาง
การทำเบเกอรี่	3.57	2.97	มาก
การทำกาแฟสด	3.08	0.95	ปานกลาง
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	3.70	1.30	มาก
การทำยาหม่องสมุนไพร	2.90	0.94	ปานกลาง
ช่างภาพอิสระ	2.94	1.03	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.16	1.22	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง (โดยมี $\bar{X} = 3.16$ S.D. = 1.22) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.70 – 2.68 ดังนี้ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.30) การทำเบเกอรี่ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 2.57) ดนตรีเพื่อการมีงานทำ ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 1.03) น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
(n=380)

การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับ
สุขภาพ อนามัย	4.06	1.06	มาก
การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.91	1.13	มาก
การป้องกันสารพิษ	3.89	1.10	มาก
การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	4.00	1.12	มาก
การป้องกันยาเสพติด	4.22	1.02	มาก
การนวดเพื่อสุขภาพ	3.20	0.94	ปานกลาง
พัฒนาการของมนุษย์	3.38	0.88	ปานกลาง
เพศศึกษา	3.92	1.16	มาก
ความปลอดภัยในชีวิต	4.17	1.03	มาก
ศิลปะการวาดภาพ	3.11	0.88	ปานกลาง
การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ	3.19	0.90	ปานกลาง
คุ้มครองผู้บริโภค	3.92	1.10	มาก
การป้องกันทุจริต คอร์รัปชั่น	4.04	1.14	มาก
เฉลี่ยรวม	3.77	1.04	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก (โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.77 S.D. = 1.04) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.22 – 3.11 ดังนี้ การป้องกันยาเสพติด (\bar{X} = 4.22, S.D. = 1.02) ความปลอดภัยในชีวิต (\bar{X} = 4.17, S.D. = 1.03) ศิลปะการวาดภาพ (\bar{X} = 3.11, S.D. = 0.88) น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม และชุมชน (n=380)

การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
หลักสูตรพุทธศาสนา	3.83	1.27	มาก
หลักสูตรศาสนาอิสลาม	4.03	1.24	มาก
คุณธรรมพื้นฐาน	4.00	1.01	มาก
วัฒนธรรม ประเพณีไทย	3.83	0.87	มาก
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	3.31	0.88	ปานกลาง
กิจกรรมอาสาชุกาชาด	3.66	1.23	มาก
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.16	0.95	มาก
ประวัติศาสตร์ชาติไทย	3.99	1.07	มาก
การดำรงชีวิตในสังคม	4.07	1.01	มาก
ประชาธิปไตยในชุมชน	4.01	1.06	มาก
ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	3.98	1.08	มาก
เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	4.13	1.01	มาก
เฉลี่ยรวม	3.92	1.06	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอยู่ในระดับมาก (โดยมี $\bar{X} = 3.92$ S.D. = 1.06) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.16 – 3.31 ดังนี้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.95) เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 1.01) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.88) น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.6 ค่าร้อยละ ของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน(n=380)

เวลา		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียนทุก วัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วัน เว้น วัน	1วัน/ สัปดาห์	2วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุดเสาร์- อาทิตย์
ประถมศึกษา	n	119	23	127	11	66	22	12
	%	31.3	6.1	33.4	2.9	17.4	5.8	3.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	n	70	31	43	13	80	130	13
	%	18.4	8.2	11.3	3.4	21.1	34.2	3.4
มัธยมศึกษาตอน ปลาย	n	52	20	45	18	88	126	31
	%	13.7	5.3	11.8	4.7	23.2	33.2	8.2
ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)	n	139	21	38	26	86	35	34
	%	36.6	5.5	10.0	6.8	22.6	9.2	8.9
เทียบระดับการศึกษา	n	30	16	30	24	97	31	152
	%	7.9	4.2	7.9	6.3	25.5	8.2	40.0
เทียบระดับในระดับ สูงสุดของการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	n	28	15	30	21	78	38	170
	%	7.4	3.9	7.9	5.5	20.5	10.0	44.7

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นถึงความเหมาะสมของเวลาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรพบว่า ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 33.4 ควรเรียนทุกวัน (บ่าย) ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 34.2 ควรเรียน 2 วัน/สัปดาห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 33.2 ควรเรียน 2 วัน/สัปดาห์ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 36.6 ควรเรียนทุกวัน (เช้า – บ่าย) การเทียบระดับการศึกษา

ร้อยละ 40.0 ควรเรียนในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ การเทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 44.7 ควรเรียนในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์

ตารางที่ 4.7 ค่าร้อยละ ของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รายหลักสูตร
(n=380)

เวลา		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วัน เว้น วัน	1วัน/ สัปดาห์	2วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุดเสาร์- อาทิตย์
การทำอาหารขนม	n	26	19	132	21	113	31	38
	%	6.8	5.0	34.7	5.5	29.7	8.2	10.0
การเพาะเห็ดนางฟ้า	n	10	23	136	29	117	25	40
	%	2.6	6.1	35.8	7.6	30.8	6.6	10.5
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	n	8	29	135	28	112	28	40
	%	2.1	7.6	35.5	7.4	29.5	7.4	10.5
ช่างซ่อมจักรยานยนต์	n	22	16	142	28	89	40	47
	%	5.8	4.2	37.4	6.1	23.4	10.5	12.4
ดนตรีเพื่อการมีงานทำ	n	16	19	147	29	103	23	43
	%	4.2	5.0	38.7	7.6	27.1	6.1	11.3
ช่างเสริมสวย	n	20	17	147	38	93	27	38
	%	5.3	4.5	38.7	10.0	24.5	7.1	10.0

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เวลา		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วัน เว้น วัน	1วัน/ สัปดาห์	2วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุดเสาร์- อาทิตย์
ช่างทำกุญแจ	n	8	25	143	24	104	36	40
	%	2.1	6.6	37.6	6.3	27.4	9.5	10.5
ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	n	19	12	139	28	110	30	42
	%	5.0	3.2	36.6	7.4	28.9	7.9	11.1
ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	n	21	16	136	26	102	37	42
	%	5.5	4.2	35.8	6.8	26.8	9.7	11.1
ธุรกิจสกรีนเสื้อ	n	20	12	143	34	105	23	43
	%	5.3	3.2	37.6	8.9	27.6	6.1	11.3
ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	n	22	14	137	36	85	39	47
	%	5.8	3.7	36.1	9.5	22.4	10.3	12.4
การปลูกสับปะรด	n	12	19	134	33	104	31	47
	%	3.2	5.0	35.3	8.7	27.4	8.2	12.4
ช่างเชื่อม	n	18	13	142	33	100	32	42
	%	4.7	3.4	37.4	8.7	26.3	8.4	11.1
ช่างไฟฟ้า	n	20	18	134	35	93	37	43
	%	5.3	4.7	35.3	9.2	24.5	9.7	11.3

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เวลา		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วัน เว้น วัน	1วัน/ สัปดาห์	2วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุดเสาร์- อาทิตย์
ช่างก่อสร้าง	n	19	13	139	29	104	34	42
	%	5.0	3.4	36.6	7.6	27.4	8.9	11.1
การทำเบเกอรี่	n	17	15	141	36	90	38	43
	%	4.5	3.9	37.1	9.5	23.7	10.0	11.3
การทำกาแฟสด	n	16	20	139	47	78	35	45
	%	4.2	5.3	36.6	12.4	20.5	9.2	11.8
ภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยว	n	40	20	147	36	62	26	49
	%	10.5	5.3	38.7	9.5	16.3	6.8	12.9
การทำอาหารหม้อ สมุนไพร	n	13	26	144	28	96	32	41
	%	3.4	6.8	37.9	7.4	25.3	8.4	10.8
ช่างภาพอิสระ	n	24	13	142	35	104	15	47
	%	6.3	3.4	37.4	9.2	27.4	3.9	12.4

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นถึงความเหมาะสมของเวลาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ทุกหลักสูตรควรเรียนทุกวัน ช่วงบ่าย เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรพบว่า คนตรีเพื่อการมีงานทำ ร้อยละ 38.7 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ร้อยละ 38.7 และ การทำอาหารขนม ร้อยละ 34.7 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.8 ค่าร้อยละ ของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (n=380)

หลักสูตร		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วัน เว้น วัน	1 วัน/ สัปดาห์	2 วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุดเสาร์- อาทิตย์
สุขภาพ อนามัย	n	43	24	28	32	183	29	41
	%	11.3	6.3	7.4	8.4	48.2	7.6	10.8
การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	n	32	24	25	28	193	33	45
	%	8.4	6.3	6.6	7.4	50.8	8.7	11.8
การป้องกันสารพิษ	n	30	23	32	23	92	33	147
	%	7.9	6.1	8.4	6.1	24.2	8.7	38.7
การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	n	24	21	28	33	187	36	51
	%	6.3	5.5	7.4	8.7	49.2	9.5	13.4
การป้องกันยาเสพติด	n	64	26	15	25	173	27	50
	%	16.8	6.8	3.9	6.6	45.5	7.1	13.2
การนวดเพื่อสุขภาพ	n	25	28	132	28	103	23	41
	%	6.6	7.4	34.7	7.4	27.1	6.1	10.8
พัฒนาการของมนุษย์	n	30	17	23	40	194	30	46
	%	7.9	4.5	6.1	10.5	51.1	7.9	12.1
เพศศึกษา	n	20	24	24	30	202	29	51
	%	5.3	6.3	6.3	7.9	53.2	7.6	13.4
ความปลอดภัยในชีวิต	n	40	26	23	20	192	23	56
	%	10.5	6.8	6.1	5.3	50.5	6.1	17.4

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

หลักสูตร		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วัน เว้น วัน	1 วัน/ สัปดาห์	2 วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุดเสาร์- อาทิตย์
ศิลปะการวาดภาพ	n	26	25	25	29	207	21	53
	%	6.8	6.6	6.6	7.6	52.9	5.5	13.9
การประดิษฐ์สิ่งของจาก วัสดุ	n	25	25	19	35	197	26	51
	%	6.6	6.6	5.0	9.2	52.4	6.8	13.4
คุ้มครองผู้บริโภค	n	26	24	27	25	195	30	53
	%	6.8	6.3	7.1	6.6	51.3	7.9	13.9
การป้องกันทุจริต คอร์รัปชั่น	n	29	20	21	36	188	26	60
	%	7.6	5.3	5.5	9.5	49.5	6.8	15.8

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นถึงความเหมาะสมของเวลาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรพบว่า

ควรเรียน 1 วัน ต่อ สัปดาห์ ได้แก่ หลักสูตร สุขภาพ อนามัย ร้อยละ 48.2 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ร้อยละ 50.8 การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ร้อยละ 49.2 การป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 45.5 พัฒนาการของมนุษย์ ร้อยละ 51.1 เพศศึกษา ร้อยละ 53.2 ความปลอดภัยในชีวิต ร้อยละ 50.5 ศิลปะการวาดภาพ ร้อยละ 52.9 การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ ร้อยละ 52.4 คุ้มครองผู้บริโภค ร้อยละ 51.1 การป้องกันทุจริต คอร์รัปชั่น ร้อยละ 49.5

ควรเรียนทุกวันในช่วงบ่าย ได้แก่ หลักสูตรการนวดเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 34.7

ควรเรียนในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ ได้แก่ หลักสูตรการป้องกันสาธารณภัย ร้อยละ

ตารางที่ 4.9 ค่าร้อยละ ของเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน (n=380)

เวลา		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วันเว้น วัน	1วัน/ สัปดาห์	2วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุด เสาร์- อาทิตย์
หลักธรรมพุทธศาสนา	n	26	28	26	32	196	27	45
	%	6.8	7.4	6.8	8.4	51.6	7.1	11.8
หลักธรรมศาสนา อิสลาม	n	33	17	37	30	197	26	40
	%	8.7	4.5	9.7	7.9	51.8	6.8	10.5
คุณธรรมพื้นฐาน	n	33	36	25	41	184	25	36
	%	3.8	9.5	6.6	10.8	48.4	6.6	9.5
วัฒนธรรมประเพณี ไทย	n	30	15	32	38	202	27	36
	%	7.9	3.9	8.4	10.0	53.2	7.1	9.5
ลูกเสือ-เนตรนารี	n	19	14	21	29	228	25	44
	%	5.0	3.7	5.5	7.6	60.0	6.6	11.6
อาสาชวูกาชาด	n	19	14	24	23	215	31	54
	%	5.0	3.7	6.3	6.1	56.6	8.2	14.2
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	n	30	13	30	31	190	36	50
	%	7.9	3.4	7.9	8.2	50.0	9.5	13.2
ประวัติศาสตร์ชาติไทย	n	16	17	30	40	195	36	46
	%	4.2	4.5	7.9	10.5	51.3	9.5	12.1

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

หลักสูตร		เรียนทุก วัน (เช้า-บ่าย)	เรียน ทุกวัน (เช้า)	เรียน ทุกวัน (บ่าย)	วันเว้น วัน	1วัน/ สัปดาห์	2วัน/ สัปดาห์	เรียนใน วันหยุด เสาร์- อาทิตย์
การดำรงชีวิตในสังคม	n	24	18	31	42	186	30	49
	%	6.3	4.7	8.2	11.1	48.9	7.8	12.9
ประชาธิปไตยในชุมชน	n	37	20	20	32	192	33	46
	%	9.7	5.3	5.3	8.4	50.5	8.7	12.1
ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	n	39	18	24	30	190	34	45
	%	10.3	4.7	6.3	7.9	50.0	8.9	11.8
เศรษฐกิจชุมชน พึ่งตนเอง	n	42	21	20	30	183	29	55
	%	11.1	5.5	5.3	7.9	48.2	7.6	14.5

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นถึงความเหมาะสมของเวลาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ทุกหลักสูตร ควรจัดกิจกรรม 1 วัน ต่อสัปดาห์ เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรพบว่า กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ร้อยละ 60.0 กิจกรรมอาสาชุกษา ร้อยละ 56.6 และ คุณธรรมพื้นฐาน ร้อยละ 48.4 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.10 ค่าร้อยละของรูปแบบที่ควรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละหลักสูตร (n=380)

หลักสูตร		เรียนในชั้นเรียน	เรียนแบบพบกลุ่ม	เรียนแบบ ทางไกล	เรียนด้วย ตนเอง
ประถมศึกษา	n	306	57	4	13
	%	80.5	15.0	1.1	3.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	n	242	109	17	12
	%	63.7	28.7	4.5	3.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	n	228	114	21	17
	%	60.5	30.0	5.5	4.5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	n	214	104	24	38
	%	56.3	27.4	6.3	10.0
เทียบระดับการศึกษา	n	72	117	25	165
	%	18.9	30.8	6.6	43.4
เทียบระดับในระดับ สูงสุดของการศึกษาขั้น พื้นฐาน	n	74	110	25	171
	%	19.5	28.9	6.6	45.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมที่ควรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตร พบว่า ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 80.5 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 63.7 มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 60.5 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 56.3 ควรจัดในรูปแบบชั้นเรียน หลักสูตรเทียบระดับการศึกษา ร้อยละ 43.4 เทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 45 ควรเรียนด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.11 ค่าร้อยละของจำนวนชั่วโมงที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (n=380)

หลักสูตร		40 ชั่วโมง	80 ชั่วโมง	120 ชั่วโมง	160 ชั่วโมง
การทำอาหารขนม	n	307	43	14	16
	%	80.8	11.3	3.7	4.2
การเพาะเห็ดนางฟ้า	n	296	56	15	13
	%	77.9	14.7	3.9	3.4
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	n	185	155	28	12
	%	48.7	40.8	7.4	3.2
ช่างซ่อมจักรยานยนต์	n	148	66	139	27
	%	38.9	17.4	33.6	7.1
ดนตรีเพื่อการมีงานทำ	n	163	165	28	24
	%	42.9	43.4	7.4	6.3
ช่างเสริมสวย	n	247	74	39	20
	%	62.0	19.5	10.3	5.3
ช่างทำกุญแจ	n	179	162	27	12
	%	47.1	42.6	7.1	3.2
ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	n	139	170	41	30
	%	36.6	44.7	10.8	7.9
ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	n	139	169	40	32
	%	36.6	44.5	10.5	8.4
ธุรกิจสกรีนเสื้อ	n	259	72	39	10
	%	68.2	18.9	10.3	2.6
ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	n	120	74	147	39
	%	31.6	31.6	38.7	10.3
การปลูกสับปะรด	n	280	52	33	15
	%	73.7	13.7	8.7	3.9

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หลักสูตร		40 ชั่วโมง	80 ชั่วโมง	120 ชั่วโมง	160 ชั่วโมง
ช่างเชื่อม	n	272	72	19	17
	%	71.6	18.9	5.0	4.5
ช่างไฟฟ้า	n	143	178	31	28
	%	37.6	46.8	8.2	4.4
ช่างก่อสร้าง	n	146	171	38	25
	%	38.4	45.0	10.0	6.6
การทำเบเกอรี่	n	257	73	37	13
	%	67.6	19.2	9.7	3.4
การทำกาแฟสด	n	248	82	38	12
	%	65.3	21.6	10.0	3.2
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	n	222	60	44	54
	%	57.4	15.8	11.6	14.2
การทำขนมอบสมุนไพร	n	260	78	28	14
	%	68.4	20.5	7.4	3.7
ช่างภาพอิสระ	n	150	178	30	22
	%	39.5	46.8	7.9	5.8

จากตาราง ที่ 4.11 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นถึงจำนวนชั่วโมง ที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรพบว่า

ควรจัดจำนวน 40 ชั่วโมง ได้แก่หลักสูตร การทำอาหารขนม ร้อยละ 80.8 การเพาะเห็ดนางฟ้า ร้อยละ 77.9 และ ช่างทำกุญแจ ร้อยละ 47.1 น้อยที่สุด

ควรจัดจำนวน 80 ชั่วโมง ได้แก่หลักสูตร ช่างไฟฟ้า ร้อยละ 46.8 ช่างภาพอิสระ ร้อยละ 46.8 และ คนตรีเพื่อการมีงานทำ ร้อยละ 43.4 น้อยที่สุด

ควรจัดจำนวน 120 ชั่วโมงช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 38.7

ตารางที่ 4.12 ค่าร้อยละของรูปแบบกิจกรรม ที่ควรจัดการศึกษาเพื่อทักษะชีวิต (n=380)

หลักสูตร		เป็นฐานการ เรียนรู้	รับรองความรู้ จากการฟังทฤษฎี	มีกิจกรรมหลัง การอบรม	เน้นปฏิบัติ มากกว่าทฤษฎี
สุขภาพ อนามัย	n	257	57	42	24
	%	67.6	15.0	11.1	6.3
การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	n	225	64	53	37
	%	59.2	16.8	13.9	9.7
การป้องกันสารเสพติด	n	127	168	50	35
	%	33.4	44.2	3.2	9.2
การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	n	114	170	56	40
	%	30.0	44.7	14.7	10.5
การป้องกันยาเสพติด	n	133	54	156	37
	%	35.0	14.2	41.1	9.7
พัฒนาการของมนุษย์	n	134	168	47	31
	%	35.3	44.2	12.4	8.2
เพศศึกษา	n	256	57	44	23
	%	67.4	15.0	11.6	6.1
ความปลอดภัยในชีวิต	n	233	62	49	36
	%	61.3	16.3	12.9	9.5
การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ	n	109	49	67	155
	%	28.7	12.9	17.6	40.8
คุ้มครองผู้บริโภค	n	234	61	52	35
	%	61.1	16.1	13.7	9.2
การป้องกันทุจริต คอร์รัปชัน	n	124	151	57	48
	%	32.6	39.7	15.0	12.6

จากตาราง ที่ 4.12 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นต่อรูปแบบในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรพบว่า

จัดกิจกรรมในรูปแบบฐานการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตร สุขภาพ อนามัย ร้อยละ 67.6 เพศศึกษา ร้อยละ 67.4 และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ร้อยละ 59.2 น้อยที่สุด

จัดกิจกรรมโดยรับองค์ความรู้จากการฟังทฤษฎี ได้แก่หลักสูตรการป้องกันสาธารณภัย ร้อยละ 44.2 การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ร้อยละ 44.7 และการป้องกันทุจริต คอร์รัปชัน ร้อยละ 39.7 น้อยที่สุด

จัดกิจกรรมโดยมีกิจกรรมหลังอบรม ได้แก่การป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 41.1

จัดกิจกรรมโดยเน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ได้แก่ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ ร้อยละ 40.8

ตารางที่ 4.13 ค่าร้อยละของรูปแบบกิจกรรมที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน (n=380)

หลักสูตร		เป็นฐานการ เรียนรู้	รับองค์ความรู้ จากการฟังทฤษฎี	มีกิจกรรมหลัง การอบรม	เน้นปฏิบัติ มากกว่าทฤษฎี
1. หลักสูตรพระพุทธศาสนา	n	153	181	24	22
	%	40.3	47.6	6.3	5.8
2. หลักสูตรศาสนาอิสลาม	n	131	192	24	33
	%	34.5	50.5	6.3	8.7
3. คุณธรรมพื้นฐาน	n	149	174	39	18
	%	39.2	45.8	10.3	4.5
4. วัฒนธรรม ประเพณีไทย	n	143	164	51	22
	%	37.6	43.2	13.4	5.8
5. ลูกเสือ-เนตรนารี	n	132	46	162	40
	%	34.7	12.1	42.6	10.5
6. อาสาเยาวชนกาชาด	n	101	71	172	36
	%	26.6	18.7	45.3	9.5
7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	n	112	47	172	49
	%	29.5	12.4	45.3	12.9
8. ประวัติศาสตร์ชาติไทย	n	121	84	144	31
	%	31.8	22.1	37.9	8.2

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

หลักสูตร		เป็นฐานการ เรียนรู้	รับรองความรู้ จากการฟังทฤษฎี	มีกิจกรรมหลัง การอบรม	เน้นปฏิบัติ มากกว่าทฤษฎี
การดำรงชีวิตในสังคม	n	123	81	142	34
	%	32.4	21.3	37.4	8.9
ประชาธิปไตยในชุมชน	n	233	74	41	32
	%	62.3	19.5	10.8	8.4
ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	n	226	60	49	45
	%	59.5	15.8	12.9	11.8
เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	n	210	63	45	62
	%	55.3	16.6	11.8	16.3

จากตาราง ที่ 4.13 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นถึงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตร พบว่า

จัดกิจกรรมในรูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ประชาธิปไตยในชุมชน ร้อยละ 62.3 ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ร้อยละ 59.5 เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ร้อยละ 55.3

จัดกิจกรรมโดยรับรองความรู้จากการฟังทฤษฎี ได้แก่ หลักสูตรศาสนาอิสลาม ร้อยละ 50.5 หลักสูตรพุทธศาสนา ร้อยละ 47.6 และ วัฒนธรรมประเพณีไทย ร้อยละ 43.2 น้อยที่สุด

จัดโดยมีกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอบรม ได้แก่ อาสาชุกาชาด ร้อยละ 45.3 ลูกเสือ – เนตรนารี ร้อยละ 42.6 และ การดำรงชีวิตในสังคม ร้อยละ 37.4 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเหมาะสมของกิจกรรม
ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน (n=380)

กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ศึกษาดูงาน	3.65	0.89	มาก
เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ	4.12	1.00	มาก
E-learning	3.38	0.95	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.49	0.93	ปานกลาง
โครงการ/อบรม	3.93	1.10	มาก
กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	3.14	0.92	ปานกลาง
กิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน	3.23	0.96	ปานกลาง
การจัดกิจกรรมกีฬา	3.72	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มี
ความเห็นต่อกิจกรรมประกอบการจัดการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

1. กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อมที่มี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 4.12 โครงการ/อบรม ร้อยละ 3.93
การจัดกิจกรรมกีฬา ร้อยละ 3.72 และการศึกษาดูงาน ร้อยละ 3.65 ตามลำดับ

2. กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อมที่มี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ร้อยละ 3.49 E-learning ร้อยละ
3.38 กิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน ร้อยละ 3.23 และกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ร้อยละ 3.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเหมาะสมของสื่อประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน (n=380)

ประเภทสื่อ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
หนังสือเรียน	3.69	0.95	มาก
สื่อวีดิทัศน์	3.93	1.06	มาก
โทรทัศน์	3.75	0.88	มาก
อินเทอร์เน็ต	4.25	0.98	มาก
โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (ETV)	3.90	1.16	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นต่อระดับความเหมาะสมของสื่อประกอบการจัดการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

สื่อประกอบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อมที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 4.25 สื่อวีดิทัศน์ ร้อยละ 3.93 โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ร้อยละ 3.90 โทรทัศน์ ร้อยละ 3.75 และ หนังสือเรียน ร้อยละ 3.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเหมาะสมของวิธีการประเมินการเรียนรู้การจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน (n=380)

วิธีการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ประเมินผลงาน	3.97	1.06	มาก
ประเมินจากการสอบ	3.09	1.07	ปานกลาง
ประเมินจากการปฏิบัติ	4.08	1.00	มาก
ประเมินจากการให้ทำรายงาน	3.06	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีความเห็นต่อระดับความเหมาะสมของวิธีการประเมินการเรียนรู้ ปรากฏผลดังนี้

1. วิธีการประเมินการเรียนรู้การจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ ประเมินจากการปฏิบัติ ร้อยละ 4.08 และ ประเมินจากผลงาน ร้อยละ 3.97 ตามลำดับ

2. วิธีการประเมินการเรียนรู้การจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ประเมินจากการสอบ ร้อยละ 3.09 และ ประเมินจากการให้ทำรายงาน ร้อยละ 3.06 ตามลำดับ

ผลจากวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถสรุปเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกหลักสูตร การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

2. ด้านเวลาที่จัดการศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ควรเรียนทุกวัน (บ่าย) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรเรียน 2 วัน / สัปดาห์ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ควรเรียนทุกวัน (เช้า – บ่าย) การประเมินเทียบระดับการศึกษา และการเทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเรียนในวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ หลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ควรเรียนทุกวัน (บ่าย) หลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ควรเรียน 1 วัน / สัปดาห์ หลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ควรเรียน 1 วัน / สัปดาห์

3. ด้านรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้เรียนในรูปแบบชั้นเรียน การเทียบระดับการศึกษา ควรเรียนด้วยตนเอง

4. ด้านจำนวนชั่วโมงในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ควรจัดจำนวน 40 ชั่วโมง ในหลักสูตร การทำอาหารขนม การเพาะเห็ดนางฟ้า การตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างซ่อมจักรยานยนต์ ช่างเสริมสวย ช่างทำกุญแจ ธุรกิจกรีนเสื้อ การปลูกสับปะรด ช่างเชื่อม การทำเบเกอรี่ การทำกาแฟสด ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การทำยาหม่องสมุนไพร จำนวน 80 ชั่วโมง วิชาดนตรีเพื่อการมีงานทำ ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง ช่างภาพอิสระ จำนวน 120 ชั่วโมง วิชาช่างซ่อมคอมพิวเตอร์

5. ด้านรูปแบบที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ควรจัดในรูปแบบฐานการเรียนรู้ ได้แก่ สุขภาพอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันยาเสพติด เพศศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต กลุ่มครองผู้บริโภครูปแบบรับรองความรู้จากการฟังทฤษฎี ได้แก่ การป้องกันสาธารณภัย การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พัฒนาการของมนุษย์ การป้องกันทุจริต คอร์รัปชัน รูปแบบ มีกิจกรรมหลังอบรม ได้แก่ การป้องกันยาเสพติด รูปแบบที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ได้แก่ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ

6. ด้านรูปแบบที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน รูปแบบ ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ประชาธิปไตยในชุมชน ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง รูปแบบรับรองความรู้จากการฟังทฤษฎี ได้แก่ หลักธรรมพุทธศาสนา หลักธรรมศาสนาอิสลาม คุณธรรมพื้นฐาน วัฒนธรรมประเพณีไทย รูปแบบมีกิจกรรมหลังอบรม ได้แก่ ลูกเสือ – เนตรนารี อาสาชวาทา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ชาติไทย การดำรงชีวิตในสังคม

7. ด้านกิจกรรมประกอบการจัดการศึกษา คือ เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ โครงการ/อบรม การจัดการกิจกรรมกีฬา และการศึกษาดูงาน

8. ด้านสื่อประกอบการจัดการศึกษา สื่อประกอบการจัดการศึกษา คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โทรทัศน์ และ หนังสือเรียน

9. ด้านวิธีการประเมินการเรียนรู้ วิธีการประเมินการ คือ ประเมินจากการปฏิบัติ และ ประเมินจากผลงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม โดยแบ่งการจัดการศึกษานอกระบบ ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ระดับประถมศึกษา ควรเรียนทุกวัน ในช่วงบ่าย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรเรียน 2 วัน ต่อ สัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายระดับคุณภาพการศึกษา ของสำนักงาน กศน. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ควรเรียนทุกวัน ทั้งเช้า และ บ่าย การเทียบเทียบระดับการศึกษา และการเทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเรียนในวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ และควรจัดทำชุดการเรียน ด้านรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้เรียนในรูปแบบชั้นเรียน การเทียบระดับการศึกษา และการเทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเรียนด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียน กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษา คือ ครูควรจัดการเรียนรู้และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ จัดกิจกรรมโครงการ อบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านสื่อประกอบการจัดการศึกษา ควรใช้ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โทรทัศน์ และ หนังสือเรียน ประกอบกันตามเนื้อหาความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการประเมินการเรียนรู้ ควรประเมินการปฏิบัติ เช่น แบบทดสอบย่อย ใบงาน และ ประเมินจากผลงาน

2.2 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพมีความสำคัญสำหรับประชากรวัยแรงงาน ทั้งผู้ที่เข้าสู่อาชีพ และ

การเข้าไปส่งเสริมอาชีพ ด้านเวลาที่จัดการศึกษาควรเรียนทุกวันในช่วงบ่าย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา ในช่วงบ่ายของวันจึงมีความเหมาะสมในการรับบริการ การจัดการศึกษา โดยหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การทำเบเกอรี่ และการทำอาหารขนม เป็นหลักสูตรที่ควรเข้าไปส่งเสริม ระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ได้แก่ หลักสูตร 40 ชั่วโมง 80 ชั่วโมง และ 120 ชั่วโมง สำหรับหลักสูตร 40 ชั่วโมง ได้แก่ การทำอาหารขนม การเพาะเห็ดนางฟ้า การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมจักรยานยนต์ การเสริมสวย การทำกุญแจ การสกรีนเสื้อ การปลูกสับปะรด หลักสูตรช่างเชื่อม การทำเบเกอรี่ การทำกาแฟสด การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และการทำยาหม่องสมุนไพร หลักสูตรจำนวน 80 ชั่วโมง ได้แก่ การเรียนดนตรีเพื่อการมีงานทำ หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง และช่างภาพอิสระ และหลักสูตร 120 ชั่วโมง ได้แก่ หลักสูตรช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ สำหรับกิจกรรมประกอบจัดการศึกษาควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ สื่อที่มีความเหมาะสม ได้แก่ สื่อบุคคล และควรใช้ สื่อวีดิทัศน์ ในการประกอบการให้ความรู้ในแต่ละหลักสูตร การประเมินการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม คือ การประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

2.3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า มีความสำคัญในระดับมาก เนื่องจาก ประชากรวัยแรงงาน ควรมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะชีวิต ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเหมาะสมของระยะเวลาที่จะจัดการศึกษาเพื่อทักษะชีวิต หลักสูตรสุขภาพอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การป้องกันยาเสพติด พัฒนาการของมนุษย์ เพศศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต ศิลปะการวาดภาพ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ การคุ้มครองผู้บริโภค และการป้องกันทุจริต คอร์ปชั่น ควรเรียน 1 วัน ต่อสัปดาห์ การนวดเพื่อสุขภาพ ควรเรียนทุกวันในช่วงบ่าย การป้องกันสาธารณสุข ควรเรียนในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ หลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ คือ สุขภาพอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันยาเสพติด เพศศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต และการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับหลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรมโดยรับองค์ความรู้จากการฟังทฤษฎี คือการป้องกันสาธารณสุข การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พัฒนาการของมนุษย์ และการป้องกันทุจริต คอร์ปชั่น หลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรม โดยมีกิจกรรมหลังอบรม คือ การป้องกันยาเสพติด หลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรมโดยเน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี คือ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบ โครงการ ฝึกอบรม การจัดกิจกรรมกีฬา และการศึกษาดูงาน สื่อที่มีความ

เหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม การประเมินการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม คือ การประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

2.4 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า มีความสำคัญในระดับมาก เนื่องจาก ประชากรวัยแรงงานควรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสำคัญในลำดับสูงสุด ระยะเวลาที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ควรเรียน 1 วันต่อสัปดาห์ การจัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ คือ ประชาธิปไตยในชุมชน ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ และเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การรับองค์ความรู้จากการฟังทฤษฎี คือ หลักสูตร หลักธรรมพุทธศาสนา หลักธรรมศาสนาอิสลาม คุณธรรมพื้นฐาน และวัฒนธรรมประเพณีไทย การจัดกิจกรรมที่ต้องมีกิจกรรมหลังอบรม คือ ลูกเสือ – เนตรนารี อาสาชวภาษา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ชาติไทย และการดำรงชีวิตในสังคม กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบ โครงการ ฝึกอบรม การจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และการศึกษาดูงาน สื่อที่มีความเหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม สื่อบุคคล การประเมินการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม คือการประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบรูปแบบ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากแบบสอบถาม และสังเคราะห์จากความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม ตามประเภทของกิจกรรม 4 ประเภท คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะในภาพรวม ในด้านความเหมาะสม หรือควรปรับปรุงเพิ่มเติม

ผลสรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ามีความเหมาะสมทุกประการ และมีความเป็นไปได้ในดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายจุดเน้น ของสำนักงาน กศน. สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ อำเภอคลองท่อม สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อน 12 วาระกระบี่ สอดคล้องกับ ปฏิญญา มุ่งสู่เมืองน้ำพุร้อนและสปา อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี

2558 โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำในการจัดทำชุดการเรียนรู้ (Learning Package) ในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สนใจ แต่ไม่มีเวลาในการเข้ารับบริการการจัดการศึกษานอกระบบ ที่หน่วยงานจัดขึ้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบที่เหมาะสมสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบของประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

การวิจัยนี้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวิจัย ขั้นตอนการพัฒนา และขั้นตอนการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นส่วนประกอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นส่วนประกอบในการเสนอรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ ประชากรวัยแรงงาน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จำนวน 380 คน จากประชากรวัยแรงงาน ทั้ง 7 ตำบล คือ

1. ตำบลคลองท่อมใต้
2. ตำบลห้วยน้ำขาว
3. ตำบลเพหลา
4. ตำบลพุดดินนา
5. ตำบลคลองพน
6. ตำบลทรายขาว

7. คำบลดคลองท่อมเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยหลักแนวคิด ทฤษฎีและรายงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกระบบอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดย ตอนที่ 2 มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่า (rating scale)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ทำการให้คะแนนเพื่อใช้ในการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence / IOC) ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.67 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงจะเลือกข้อคำถามนั้น ๆ ไว้เพื่อนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรวัยแรงงาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจนของภาษาที่ใช้ และนำคะแนนที่ได้ไปตรวจสอบความเพื่หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

สำหรับการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยการ ประชุมบุคลากร กศน.อำเภอคลองท่อม ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย ขอความอนุเคราะห์ครู กศน.ตำบล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรวัยแรงงานในตำบลที่รับผิดชอบ ดังนี้ ตำบลคลองท่อมใต้ จำนวน 56 คน ตำบลคลองพน ตำบลห้วยน้ำขาว ตำบลทรายขาว ตำบลเพขลา ตำบลคลองท่อมเหนือ ตำบลพุดดินนา ตำบลละ 54 คน รวม 380 คน ซึ่งแจ้ง ทำความเข้าใจในขั้นตอนการแจกแบบสอบถาม และ การตรวจสอบความเรียบร้อยของการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ เป็น ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน ที่มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในการสำรวจขั้นตอนที่ 1 จัดทำเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อขอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้รับบริการ การศึกษานอกระบบ เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม ครูอาสาสมัคร ครู กศน. ตำบล ผู้เรียน ผู้รับบริการ การศึกษานอกระบบ และเป็นกลุ่มประชากรวัยแรงงาน รวมทั้งสิ้น 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในขั้นตอนที่ 1 เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ทิศทางการขับเคลื่อน 12 วาระกระบี่ และ ทิศทางการดำเนินงานพัฒนาอำเภอคลองท่อม สู่มืองน้ำพุร้อน และ สป่า โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเอง และมีผู้จัดบันทึกการสนทนา จำนวน 1 คน ตลอดจนการสนทนากลุ่ม มีการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1. สรุปการวิจัย

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากรวัยแรงงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า ประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษา กศน. ร้อยละ 73.4 ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 26.6 มีทั้งเพศชาย และเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เพศหญิง ร้อยละ 52.4 เพศชาย ร้อยละ 47.6 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 15 – 19 ปี ร้อยละ 60.8 ระดับการศึกษา ประชากรวัยแรงงาน ส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 54.7 ข้อมูลการประกอบอาชีพ ประชากรวัยแรงงาน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 45.8

1.2 รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน

ผู้วิจัยขอเสนอรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน ตามประเภทการจัดการศึกษานอกระบบ ดังนี้

1.2.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ ประถมศึกษา ควรเรียนทุกวัน ในช่วงบ่าย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรเรียน 2 วัน ต่อ สัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษา ของสำนักงาน กศน. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ควรเรียนทุกวัน ทั้งเช้า และ บ่าย การประเมินเทียบระดับการศึกษา และการเทียบระดับใน ระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเรียนในวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ และควรจัดทำชุดการเรียน ด้านรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้เรียนในรูปแบบชั้นเรียน การเทียบระดับ การศึกษา และการเทียบระดับในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเรียนด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียน กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษา คือ ครูควรจัดการเรียนรู้และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ

จัดกิจกรรมโครงการ อบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านสื่อประกอบการจัดการศึกษา ควรใช้อินเตอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โทรทัศน์ และ หนังสือเรียน ประกอบกันตามเนื้อหาความเหมาะสมของเนื้อหารายวิชา ด้านวิธีการประเมินการเรียนรู้ ควรประเมินการปฏิบัติ เช่น แบบทดสอบย่อย ใบงาน และ ประเมินจากผลงาน

1.2.2 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ควรส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชากรวัยแรงงาน ทั้งผู้ที่เข้าสู่อาชีพ และการเข้าไปส่งเสริมอาชีพ ด้านเวลาที่จัดการศึกษาควรเรียนทุกวันในช่วงบ่าย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา ในช่วงบ่ายของวันจึงมีความเหมาะสมในการรับบริการการจัดการศึกษา โดยหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การทำเบเกอรี่ และการทำอาหารขนม เป็นหลักสูตรที่ควรเข้าไปส่งเสริมระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ได้แก่ หลักสูตร 40 ชั่วโมง 80 ชั่วโมง และ 120 ชั่วโมง สำหรับหลักสูตร 40 ชั่วโมง ได้แก่ การทำอาหารขนม การเพาะเห็ดนางฟ้า การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมจักรยานยนต์ การเสริมสวย การทำคุกกี้ การสกรีนเสื้อ การปลูกสับปะรด หลักสูตรช่างเชื่อม การทำเบเกอรี่ การทำกาแฟสด การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และการทำหม่องสมุนไพร หลักสูตรจำนวน 80 ชั่วโมง ได้แก่ การเรียนดนตรีเพื่อการมีงานทำ หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง และช่างภาพอิสระ และหลักสูตร 120 ชั่วโมง ได้แก่ หลักสูตรช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ สำหรับกิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ สื่อที่มีความเหมาะสม ได้แก่ สื่อบุคคล และควรใช้ สื่อวีดิทัศน์ ในการประกอบการให้ความรู้ในแต่ละหลักสูตร การประเมินการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม คือ การประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

1.2.3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ควรจัดให้กับประชากรวัยแรงงาน เนื่องจาก ประชากรวัยแรงงาน ควรมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะชีวิต ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเหมาะสมของระยะเวลาที่จะจัดการศึกษาเพื่อทักษะชีวิต หลักสูตรสุขภาพอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การป้องกันยาเสพติด พัฒนาการของมนุษย์ เพศศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต ศิลปะการวาดภาพ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ การคุ้มครองผู้บริโภค และการป้องกันทุจริต คอร์ปชั่น ควรเรียน 1 วัน ต่อสัปดาห์ การนวดเพื่อสุขภาพ ควรเรียนทุกวันในช่วงบ่าย การป้องกันสาธารณสุข ควรเรียนในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ หลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ คือ สุขภาพอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันยาเสพติด เพศศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต และการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับหลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรมโดยรับองค์ความรู้จากการฟังทฤษฎี คือ การป้องกันสาธารณสุข การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พัฒนาการของมนุษย์ และการป้องกันทุจริต

คอร์ปชั่น หลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรม โดยมีกิจกรรมหลังอบรม คือ การป้องกันยาเสพติด หลักสูตรที่ควรจัดกิจกรรมโดยเน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี คือ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบ โครงการ ฝึกรอบรม การจัดกิจกรรมกีฬา และการศึกษาดูงาน สื่อที่มีความเหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม การประเมินการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม คือ การประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

1.2.4 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ควรจัดให้ประชากรวัยแรงงาน เนื่องจาก ประชากรวัยแรงงานควรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสำคัญในลำดับสูงสุด ระยะเวลาที่ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ควรเรียน 1 วันต่อสัปดาห์ การจัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ คือ ประชาธิปไตยในชุมชน ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ และเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การรับองค์ความรู้จากการฟังทฤษฎี คือ หลักสูตร หลักธรรมพุทธศาสนา หลักธรรมศาสนาอิสลาม คุณธรรมพื้นฐาน และวัฒนธรรมประเพณีไทย การจัดกิจกรรมที่ต้องมีกิจกรรมหลังอบรม คือ ลูกเสือ – เนตรนารี อาสาชวกาชาด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ชาติไทย และการดำรงชีวิตในสังคม กิจกรรมประกอบการจัดการศึกษาควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบ โครงการ ฝึกรอบรม การจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และการศึกษาดูงาน สื่อที่มีความเหมาะสม คือ อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม สื่อบุคคล การประเมินการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม คือการประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประถมศึกษา เรียนทุกวัน ในช่วงบ่ายมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียน 2 วัน ต่อสัปดาห์ (ปวช.) เรียนทุกวัน ทั้งเช้า และ บ่าย การประเมินเทียบระดับการศึกษา และการเทียบระดับในระดับสูงสุด ควรเรียนในวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ โดยวิเคราะห์ความเหมาะสมของผู้เรียน จัดโดยเรียนในชั้นเรียนและการใช้ชุดการเรียน สื่อ ที่ใช้คือ วัสดุทัศน อินเทอร์เน็ต การประเมินโดยใช้ประเมินจากผลงาน ชิ้นงาน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

จัดการศึกษาในช่วงบ่ายของวัน หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การทำเบเกอรี่ และการทำอาหารขนม เป็นหลักสูตรที่ควรเข้าไปส่งเสริม เพื่อรองรับแผนการพัฒนาอำเภอคลองท่อมสู่มืองน้ำพุร้อน และสปา โดยการเรียนรู้ภาษาอาเซียน สนับสนุนการจัดทำของที่ระลึก ฯลฯ ระยะเวลาที่เหมาะสมคือหลักสูตร 40 ชั่วโมง กิจกรรมจัดโดยให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ สื่อคือ สื่อบุคคล (วิทยากร) และควรทดลองใช้ สื่อวีดิทัศน์ ในการประกอบการให้ความรู้ การประเมินผลผู้เรียน ประเมินจากการปฏิบัติผลงาน

รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับ
ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

หลักสูตรต้องนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และอาจจัดให้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง เน้นทักษะชีวิต 4 ด้าน 1.ด้านสุขภาพอนามัย 2.ด้านความปลอดภัยในชีวิต 3.ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม จัดในรูปแบบของโครงการ 1 วัน ในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ รูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ ให้องค์ความรู้ตามหลักทฤษฎี ตามความเหมาะสม ควรมีกิจกรรม การติดตามหลังจบการอบรม สื่อ คือ สื่อบุคคล (วิทยากร) สื่อวีดิทัศน์ การประเมินการเรียนรู้ จากการปฏิบัติ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

หลักสูตรต้องส่งเสริมการเรียนรู้ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับวิถีชีวิต มุ่งเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมชุมชนพึ่งตนเอง ส่งเสริมประชาธิปไตยในชีวิต ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จัดในรูปแบบของโครงการ 1 วันในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ รูปแบบเป็นฐานการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมกีฬาเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และการศึกษาฐานชุมชนที่เข้มแข็ง สื่อ คือ สื่อวีดิทัศน์ สื่อบุคคล การประเมินการเรียนรู้ คือการประเมินจากการปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม

2. อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้สรุปตามประเภทการจัดการศึกษานอกระบบ เป็น 4 ด้าน สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษายุคใหม่ของยูเนสโก เรื่องของ สี่เสาหลักทางการศึกษา (The Four Pillars of Education) ดังนี้

2.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรวัยแรงงาน ที่ส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพ และห่างหายจากการศึกษาให้กลับสู่การศึกษาอีกครั้งหนึ่ง (Reeducation) นั้น กศน. อำเภอคลองท่อมต้องวิเคราะห์ความต้องการและความเหมาะสมของผู้รับบริการ ในการจัดรูปแบบที่เหมาะสม (คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555) ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายบางส่วนมีเวลาในการเข้ารับบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และต้องการพัฒนาโดยใกล้ชิดจากครูผู้สอน จึงเหมาะกับการศึกษาในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างบางส่วน ไม่มีเวลาเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ กศน. อำเภอคลองท่อม จึงควรมีการจัดชุดการเรียนรู้ (Learning Package) ให้เรียนด้วยตนเอง ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อเสริมอื่น ๆ ให้สามารถเทียบเท่ากับการเข้าเรียนในชั้นเรียน

สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553:196) การจัดการเรียนรู้ควรจัดแบบการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติมากกว่าการรับฟังการบรรยาย และควรมีสื่อที่เหมาะสมในยุคปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ อินเทอร์เน็ต เพราะประชากรวัยแรงงาน มีความสามารถในการเข้าถึงเครือข่าย สังคมออนไลน์ ดังนั้นการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงมีความเหมาะสม และไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในด้านการประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสม ควรประเมินจากการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นเกิดจากการที่ประชากรวัยแรงงานที่เข้ารับบริการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นผู้พลัดโอกาสในช่วงที่ต้องเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามวัยในขณะนั้น การกลับสู่การศึกษาอีกครั้งหนึ่งจึงเป็นความภาคภูมิใจและเป็นความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในระดับที่สูงขึ้น กศน. อำเภอคลองท่อมควรให้การสนับสนุนการเรียนรู้อย่างอิสระตามความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง การเข้าเรียนในชั้นเรียนอาจเป็นความต้องการของผู้รับบริการที่มีเวลาและสามารถมาเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ เช่น คนงานที่ทำงานบางเวลา คนหนุ่มสาวที่ว่างงาน แม่บ้าน ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน (Drop - out) ซึ่งกศน. อำเภอ

คลองท่อมควรตระหนักและให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียนและรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมแก่ผู้รับบริการอย่างแท้จริง

2.2 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชากรวัยแรงงานนั้นพบว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การทำเบเกอรี่ ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า และการทำอาหาร ขนม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เนื้อหาวิชามีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งในอำเภอคลองท่อมมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ประชาชนในอำเภอคลองท่อมมีทักษะพื้นฐานในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีกลุ่มอาชีพที่สามารถผลิตของฝาก ของที่ระลึก เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ และเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี 2558 ของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อมที่มีการสำรวจความต้องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ซึ่งร้อยละ 90 ของผู้ตอบแบบสอบถามต้องการมีอาชีพที่มั่นคง และต้องการประกอบอาชีพในชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ผลการวิจัยข้างต้นเกิดจาก ประชากรวัยแรงงาน ที่เข้ารับบริการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็นประชากรที่อยู่ในพื้นที่อำเภอคลองท่อม มีความต้องการในอาชีพที่มั่นคง สร้างงาน สร้างรายได้ให้อย่างยั่งยืน การเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ สำหรับประชากรวัยแรงงานบางส่วน อาจเป็นการเริ่มเข้าสู่อาชีพในครั้งแรก การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ต้องสอนให้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ วิธีการประกอบอาชีพ และ การขยายอาชีพให้มีความมั่นคงและรองรับกับตลาดแรงงาน และความต้องการของผู้บริโภค

2.3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต พบว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตทุกหลักสูตรนั้น ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นสิ่งที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นรูปแบบการบริการการศึกษาจึงควรมีช่องทางที่หลากหลายให้เลือก เนื่องจากประชาชนมีภาระต่าง ๆ มาก ไม่มีเวลาศึกษาหาความรู้มากนัก สำหรับการจัดกิจกรรมในรูปแบบ โครงการ การฝึกอบรม จัดเป็นรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับบริการ กศน.อำเภอคลองท่อม จึงควรศึกษา

วิเคราะห์ เนื้อหาในการจัดการศึกษาที่สำคัญ และจำเป็นที่ประชาชนควรรู้เพื่อการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ที่พบว่า ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ คือ สิ่ง que เรียนรู้ควรนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ควรจัดให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ควรมีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สามารถเลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ตรงกับความต้องการได้ และสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนี้เกิดจาก ประชากรวัยแรงงาน ที่เข้ารับบริการการจัดการศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อสร้างเสริมความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อม มีความสุขตามสภาพและได้รับความปลอดภัยในสังคม โดยเน้นทักษะชีวิตพื้นฐานที่จำเป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านสุขภาพอนามัยและการป้องกันโรคร้าย 2. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบรรเทาและป้องกันสาธารณภัย และการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน 3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยในการจัดกิจกรรมใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ และการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

2.4 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ให้มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชากรวัยแรงงาน ต้องการการเรียนรู้และบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน จึงควรเน้นกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง 2) กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในชีวิต 3) กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) กิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม 5) กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนจึงควรเป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตามวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

สอดคล้องกับ แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ของ สำนักงาน กศน. ที่ต้องให้ความสำคัญต่อการใช้กระบวนการทางการศึกษาส่งเสริมให้ ประชาชน ชุมชน เกิดการเรียนรู้และบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ภายใต้อำนาจรัฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยรวม

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนี้เกิดจาก ประชากรวัยแรงงาน ที่เข้ารับบริการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนเป็นประชากรที่อยู่ในพื้นที่อำเภอคลองท่อม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ หลากหลาย ใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการจัดการ เรียนรู้ เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขตามวิถีทางการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม ควร นำผลการศึกษาวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3.1.2 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม ควร ดำเนินการจัดทำชุดการเรียนรู้ (Learning Package) สำหรับประชากรวัยแรงงานที่ไม่มีเวลา และ ไม่สามารถเข้าเรียนตามเวลาปกติที่หน่วยงานจัดได้

3.1.3 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม ควร จัดทำชุดการสอนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยการนำสื่อวีดิทัศน์ นำเสนอความรู้ และ สาธิตการปฏิบัติ ควบคู่กับการใช้สื่อบุคคล

3.2 ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรนำรูปแบบที่ได้จากการวิจัยไปดำเนินการทดลองใช้ และติดตามผลการ ดำเนินงาน

3.2.2 ควรนำรูปแบบที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการ จัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานในพื้นที่อื่นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรแก้ว จันทภาษา. (2552) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion). ค้นคืนวันที่ 17
กรกฎาคม 2557 จาก <http://home.kku.ac.th/korcha/dis5.html/>
- กล้า สมตระกูล. (2554). การศึกษานอกระบบในประเทศไทย. ใน เอกสารการสอนประมวลสาระ
ชุดวิชาปรัชญาและหลักการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยที่ 8
หน้า 12 – 76 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรวพร ธรณินทร์. (2550). การศึกษานอกระบบยุคใหม่จึงเน้นการเรียนรู้และสมรรถนะ
(Learning and Competency) ม.ป.ท
- จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. (2545). แรงจูงใจกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ” ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาการเรียนการสอนการฝึกอบรมและการพัฒนาสื่อการศึกษานอกระบบ*
หน่วยที่ 2 หน้า 57 – 109 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์.
- จรรณี ทรงประโคน. (2554). การพัฒนารูปแบบที่มุ่งานให้ความรู้ผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาล
กระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชนาธิป ศิริปัญญาวงศ์. (2550). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนเพื่อส่งเสริมสุขภาวะทางจิต โดยใช้หลักการนิโอฮิวแมนนิสและสัญญาแห่ง
การเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สาขาวิชา
การศึกษานอกระบบ คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2552). การศึกษานอกระบบ การเรียนรู้และการสอนผู้ใหญ่ นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่.
- ทวิกานต์ ผดุงสันต์. (2546). การพัฒนารูปแบบศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา สำหรับสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- นฤมล ดันธสุเรศฐ์. (2544). การเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ. ใน *เอกสารการสอน
ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญาและหลักการการศึกษานอกระบบ* หน่วยที่ 2 หน้า 31 – 44
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์.

- บุญเลิศ ส่องสว่าง. (2544). การศึกษานอกระบบในประเทศไทย ใน เอกสารการสอนประมวล
สาระชุดวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ หน่วยที่ 8 หน้า 152 – 154 นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ประทุม เพ็ชรรักษ์. (2550). รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คำสมัย.
- วิเชียร โยมา. (2550). รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ศรา หรั่งโสภณ. (2550). รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนในศูนย์
ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
นนทบุรี.
- ศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน ค้นวันที่ 17 สิงหาคม 2556 จาก <http://nlic.mol.go.th/th/index>
ทิศทางการพัฒนาอำเภอคลองท่อม ค้นวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2557
จาก <http://www.krabilocal.go.th/khongtom/>.
- สนอง โลหิตพิเศษ. (ม.ป.ป). แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตและปรัชญาการศึกษานอกรโรงเรียน
นครราชสีมา. ม.ป.ท.
- สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นโยบายจุดเน้นการดำเนินงาน
ปีงบประมาณ 2557 กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 ค้นคืนวันที่ 14
มิถุนายน 2557 จาก <http://www.nesdb.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ.2551 - 2561) กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). พระราชบัญญัติ
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กรุงเทพฯ: สำนักงาน
ส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยศึกษานิเทศก์. (2551).
 คัมภีร์กศน. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ.รัตนเทรคคิง.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). *คู่มือปฏิบัติงานครู กศน.*
 คำแปล กรุงเทพมหานคร สำนักงาน กศน.
- สุทาทพร จันทรมณี. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนพระมารดา
 นิจจานุเคราะห์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2526). *การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: อักษรสยาม
 การพิมพ์.*
- สุนทร สุนันท์ชัย. (มปป.). *ความรู้พื้นฐานการศึกษาตลอดชีวิต ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
 การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชา
 ศึกษาศาสตร์ นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน้า 36 – 46.*
- สุนทร สุนันท์ชัย. (2539). *การเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
 หลักการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม เล่ม 1 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- _____. (2532). *หลักและปรัชญาของการศึกษาตลอดชีวิต ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
 การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ เล่ม 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21
 กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.*
- _____. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ: องค์การคำคุณุสสภา.*
- _____. (2545). *การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ตาม พ.ร.บ.การศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. 2542. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช 15,3 (กันยายน – ธันวาคม) : 27-30.*
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2542). *การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์.*
- อาภิสรา น้อยบุรี. (2554). *รูปแบบการฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียนฝึกออาชีพ
 กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- Caffarella, R.S. (1994). *Planning Programs for adult learners.* San Fransisco: Jossdy-Bass.

Coombs, Phillip. (1974). *Attack Rural Poverty: How Non-Formal Education Can Help* Baltmor:

The John Hopkins University Press.

Gabriel Carrol. (1991). *A. Non – formal Education* Paris: Unity Nation Education, Acientific,

and Cultural Organization.

Good , Carter V. (1973). *Self-Directed Learning*. London: Sage Publications.

Knowles, M.S. (1975). *Self– Directed Learning*. New York: Association Press.

Kumar, R. (1996). *Research Methodology*. London: Sage Publications.

UNESCO. (1991). *APPEAL: Asia – Pacific program of education for All (National Studies:*

chaina). Bangkok: UNESCO.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ นายสุชาติ ปัจฉิมเพชร

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลอง
ท่อม จังหวัดกระบี่

วุฒิการศึกษา ค.บ.การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

ผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและอัธยาศัยอำเภอ
คลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จำนวน 17 ปี

2. ชื่อ นางสาวปราณี จุฬามาศย์

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง
กระบี่

วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

ครูชำนาญการพิเศษ

3. ชื่อ นางสาวปราณี จุฬามาศย์

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง
กระบี่

วุฒิการศึกษา ปริญญาโท หลักสูตรและการสอน (ศษ.ม) มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

ครูชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๕๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุชาติ ปัจฉิมเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวโสภา สมหวัง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วิชาเอกบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้วิจัยนี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๔๘๔๙๕๕๐๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๕๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางสาวปราณี จูฑามาตย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวโสภา สมหวัง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย วิชาเอกบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับ
ประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับ
ความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ
ครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน
ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๔๘๔๔๕๕๔๐๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๕๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสมพิศ ดวงแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวโสภา สมหวัง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วิชาเอกบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๔๘๔๙๕๕๐๘

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ ตามความคิดที่ท่านเห็นว่าการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอลองท่อมควรเป็นไปในรูปแบบใด คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การสอบถามการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ขอขอบคุณอย่างสูง

นางสาวโสภา สมหวัง

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษาอกระบบ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความจริง

1. สถานภาพ

- นักศึกษา กศน. ประชาชนทั่วไป

2. เพศ

- ชาย หญิง

3. อายุ

- อายุ 15 – 19 ปี อายุ 20 – 39 ปี
 อายุ 40 – 59 ปี

4. วุฒิการศึกษา

- ไม่จบประถมศึกษา ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปริญญาตรี อื่น ๆ

5. อาชีพ

- รับราชการ รัฐวิสาหกิจ
 นักธุรกิจ – ค้าขาย เกษตรกร
 รับจ้าง อื่น ๆ

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ
สำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งแบ่งการจัดกิจกรรมการศึกษานอก
ระบบออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ 3) การศึกษาเพื่อ
พัฒนาทักษะชีวิต 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ว่ามีความสำคัญ อยู่ในระดับใด และ
โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือตามที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. หลักสูตรการเรียนการสอนที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญสำหรับประชากรวัยแรงงานอำเภอคลอง
ท่อม จังหวัดกระบี่

หลักสูตร		ระดับความสำคัญ				
		น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
การศึกษา ขั้น พื้นฐาน	1. ประถมศึกษา					
	2. มัธยมศึกษาตอนต้น					
	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย					
	4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)					
	5. เทียบระดับการศึกษา					
	6. เทียบระดับการศึกษาในระดับ สูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
การศึกษา เพื่อ พัฒนา อาชีพ	1. การทำอาหารขนม					
	2. การเพาะเห็ดนางฟ้า					
	3. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า					
	4. ช่างซ่อมจักรยานยนต์					
	5. คนตรีเพื่อการมีงานทำ					
	6. ช่างเสริมสวย					
	7. ช่างทำกุญแจ					
	8. ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า					
	9. ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ					
	10. ธุรกิจสกรีนเสื้อ					

หลักสูตร		ระดับความสำคัญ				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
การศึกษา เพื่อ พัฒนา อาชีพ	11.ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์					
	12.การปลูกสัปรด					
	13.ช่างเชื่อม					
	14.ช่างไฟฟ้า					
	15.ช่างก่อสร้าง					
	16.การทำเบเกอรี่					
	17.การทำกาแฟสด					
	18.ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว					
	19.การทำยาหม่องสมุนไพร					
	20.ช่างภาพอิสระ					
	21.อื่น ๆ ระบุ.....					
การศึกษา เพื่อ พัฒนา ทักษะ ชีวิต	1. สุขภาพ อนามัย					
	2.การปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
	3.การป้องกันสารพิษ					
	4.การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ					
	5.การป้องกันยาเสพติด					
	6.การนวดเพื่อสุขภาพ					
	7. พัฒนาการของมนุษย์					
	8.เพศศึกษา					
	9.ความปลอดภัยในชีวิต					
	10.ศิลปะการวาดภาพ					
	11.การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ					
	12.การคุ้มครองผู้บริโภค					
	13.การป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน					
	14.อื่น ๆ ระบุ.....					

หลักสูตร		ระดับความสำคัญ				
		น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
การศึกษาเพื่อ พัฒนาสังคมและ ชุมชน	1. หลักธรรมพุทธศาสนา					
	2. หลักธรรมศาสนาอิสลาม					
	3. คุณธรรมพื้นฐาน					
	4. วัฒนธรรม ประเพณีไทย					
	5. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี					
	6. กิจกรรมอาสาชุกาชาด					
	7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
	8. ประวัติศาสตร์ชาติไทย					
	9. การดำรงชีวิตใจสังคม					
	10. ประชาธิปไตยในชุมชน					
	11. ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ					
	12. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง					
	13. อื่น ๆ ระบุ.					

2. ท่านคิดว่าเวลาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหลักสูตรควรเป็นอย่างไร

หลักสูตร		เรียนทุกวัน(เช้าและบ่าย)	เรียนทุกวัน (เช้า)	เรียนทุกวัน (บ่าย)	วันเว้นวัน	1 วัน /สัปดาห์	2 วัน/สัปดาห์	เรียนในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์
การศึกษา ขั้นพื้นฐาน	1. ประถมศึกษา							
	2. มัธยมศึกษาตอนต้น							
	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย							
	4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)							
	5. เทียบระดับการศึกษา							
	6. เทียบระดับการศึกษาในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน							

หลักสูตร		เรียนทุกวัน(เช้าและบ่าย)	เรียนทุกวัน (เช้า)	เรียนทุกวัน (บ่าย)	วันเว้นวัน	1 วัน /สัปดาห์	2 วัน/สัปดาห์	เรียนในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	5.การป้องกันยาเสพติด							
	6.การนอนเพื่อสุขภาพ							
	7. พัฒนาการของมนุษย์							
	8.เพศศึกษา							
	9.ความปลอดภัยในชีวิต							
	10.ศิลปะการวาดภาพ							
	11.การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ							
	12.การคุ้มครองผู้บริโภค							
	13.การป้องกันการทุจริต คอร์รัปชั่น							
	14.อื่น ๆ ระบุ..							
การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	1. หลักธรรมพุทธศาสนา							
	2. หลักธรรมศาสนาอิสลาม							
	3. คุณธรรมพื้นฐาน							
	4.วัฒนธรรม ประเพณีไทย							
	5.กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี							
	6.กิจกรรมอาสาชุกาชาด							
	7.การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม							
	8.ประวัติศาสตร์ชาติไทย							
	9.การดำรงชีวิตใจสังคม							
	10.ประชาธิปไตยในชุมชน							
	11.ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ							
	12.เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง							
	13.อื่น ๆ ระบุ							

3. ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละหลักสูตรควรจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างไร
เรียนในชั้นเรียน หมายถึง จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน มีครูสอนประจำเรียนแบบพบกลุ่ม
หมายถึง จัดการเรียนการสอนโดยเรียนด้วยตนเองจากสื่อ แล้วมาพบกลุ่ม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3
ชั่วโมง มีครูประจำกลุ่มเรียนแบบทางไกล หมายถึง จัดการเรียนการสอนผ่านสื่อวิทยุ – โทรทัศน์
และส่งงานให้ครูเป็นระยะ ๆ เรียนด้วยตนเอง หมายถึง ผู้เรียนทำการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเองโดย
ไม่มีผู้สอน แต่มีครูที่ปรึกษา

หลักสูตร		เรียนในชั้นเรียน	เรียนแบบพบกลุ่ม	เรียนแบบทางไกล	เรียนด้วยตนเอง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. ประถมศึกษา				
	2. มัธยมศึกษาตอนต้น				
	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย				
	4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)				
	5. เทียบระดับการศึกษา				
	6. เทียบระดับการศึกษาในระดับสูงสุด ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน				

4. ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ในแต่ละหลักสูตรควรจัดจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม

หลักสูตร		40 ชั่วโมง	80 ชั่วโมง	120 ชั่วโมง	160 ชั่วโมง
การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	1. การทำอาหารขนม				
	2. การเพาะเห็ดนางฟ้า				
	3. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า				
	4. ช่างซ่อมจักรยานยนต์				
	5. คนตรีเพื่อการมีงานทำ				
	6. ช่างเสริมสวย				
	7. ช่างทำกุญแจ				
	8. ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า				
	9. ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ				
	10. ธุรกิจสกรีนเสื้อ				
	11. ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์				
	12. การปลูกสัปรด				
	13. ช่างเชื่อม				
	14. ช่างไฟฟ้า				
	15. ช่างก่อสร้าง				
	16. การทำเบเกอรี่				
	17. การทำกาแฟสด				
	18. ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว				
	19. การทำยาหม่องสมุนไพร				
	20. ช่างภาพอิสระ				
	21. อื่น ๆ ระบุ.....				

5. ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและพัฒนาสังคมและชุมชน ในแต่ละหลักสูตร ควรจัดอย่างไรจึงจะเหมาะสม

หลักสูตร		เป็นฐานการเรียนรู้	รับองค์ความรู้จากกร ฟังทฤษฎี	มีกิจกรรมหลังการ อบรม	เน้นปฏิบัติมากกว่า ทฤษฎี
การศึกษาเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิต	1. สุขภาพ อนามัย				
	2. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น				
	3. การป้องกันสารพิษ				
	4. การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ				
	5. การป้องกันยาเสพติด				
	6. พัฒนาการของมนุษย์				
	7. เพศศึกษา				
	8. ความปลอดภัยในชีวิต				
	9. การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุ				
	10. การคุ้มครองผู้บริโภค				
	11. การป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน				
การศึกษาเพื่อ พัฒนาสังคมและ ชุมชน	1. หลักธรรมพุทธศาสนา				
	2. หลักธรรมศาสนาอิสลาม				
	3. คุณธรรมพื้นฐาน				
	4. วัฒนธรรม ประเพณีไทย				
	5. กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี				
	6. กิจกรรมอาสาชุกาชาด				
	7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
	8. ประวัติศาสตร์ชาติไทย				
	9. การดำรงชีวิตในสังคม				
	10. ประชาธิปไตยในชุมชน				
	11. ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ				
	12. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง				

6. กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนประเภทใดบ้าง ที่มีความเหมาะสมกับประชากรวัยแรงงาน

กิจกรรม	ระดับความเหมาะสม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.ศึกษาคูงาน					
2.เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ					
3.E-learning					
4.คอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
5.โครงการ/อบรม					
6.กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี					
7.กิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน					
8.การจัดกิจกรรมกีฬา					

7. สื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับประชากรวัยแรงงาน

กิจกรรม	ระดับความเหมาะสม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.หนังสือเรียน					
2.สื่อวีดิทัศน์					
3.โทรทัศน์					
4.อินเทอร์เน็ต					
5.โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (ETV)					

8. การประเมินการเรียนรู้รูปแบบใดที่มีความเหมาะสมกับประชากรวัยแรงงาน

กิจกรรม	ระดับความเหมาะสม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.ประเมินผลงาน					
2.ประเมินจากการสอบ					
3.ประเมินจากการปฏิบัติ					
4.ประเมินจากการให้ทำรายงาน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวโสภา สมหวัง
วัน เดือน ปีเกิด	14 มิถุนายน 2521
สถานที่เกิด	เหนือคลอง กระบี่
ประวัติการศึกษา	วทบ. สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

